

KØBENHAVNS KOMMUNE

REGNSKAB 2013 / ÅRSRAPPORT

Læsevejledning

ÅRSRAPPORT 2013

Københavns Kommune præsenterer i denne rapport kommunens regnskab for 2013.

Rapporten er delt i tre:

- **INDLEDNINGEN**; der i kort format giver det overordnede billede af årets økonomiske resultater samt kommunes strukturelle nøgletal.
- **LEDELSESBERETNINGEN**; der giver et læsevenligt overblik over kommunes samlede overordnede økonomi samt de større aktiviteter og mål, der er opnået i året.
- **REGNSKABSRESULTATET**; der indeholder oversigter over kommunens regnskabstal med tilhørende noter, herunder kommunens regnskabspraksis.

God læselyst.

.....
Københavns Kommune
Rådhuset
1566 København V.
Telefon: 33 66 33 66
Hjemmeside: www.kk.dk

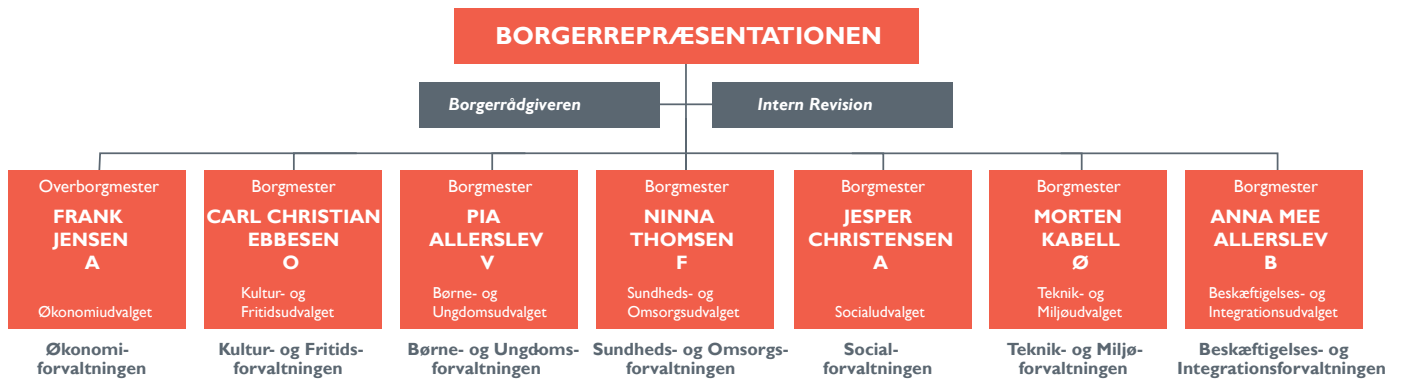
Redaktion
Københavns Kommune
Økonomiforvaltningen

Design
Københavns Kommune
KKdesign

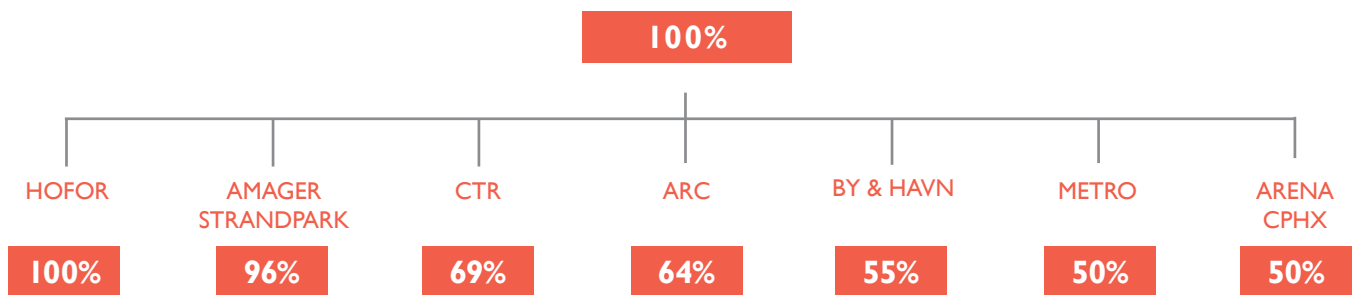
Revision
Deloitte
Weidekampsgade 6
2300 København

Regnskabsår
1. januar - 31. december 2013.

Organisationsdiagram

KONCERNOVERSIGT KØBENHAVNS KOMMUNE

Forord

Københavns Kommune har grundlæggende en god økonomi. I 2013 har vi igen overholdt vores budget, og dermed bidraget til at overholde den samlede aftale om kommunernes økonomi. Samtidig har vi både kunnet nedbringe gælden og skabe investeringer i byen, der understøtter væksten. Den gode økonomi skyldes blandt andet et vedholdende fokus på kommunens økonomistyring, herunder effektiviseringer og produktivitet.

En anden central faktor for kommunens økonomi er de mange nye indbyggere. I 2013 fik København 10.117 nye borgere. Befolkningvæksten skaber skatteindtægter, men også behov for at bygge nye boliger over de kommende år. Udbygningen skal bruges til at styrke byens sammenhængskraft og mangfoldighed, så København bliver ved med at have boliger til alle befolkningsgrupper og indkomstniveauer. Københavns Kommune har en målsætning om, at 20 pct. af byens boliger skal være almene. I dag er ca. 60.000 af byens 300.000 boliger almene, hvilket svarer til 20 pct. For at sikre det fortsætter, blev der i 2013 afsat midler til at opføre 745 almene boliger og 370 almene ungdomsboliger over de kommende år.

Byens vækst og velstand skal komme alle til gode, og må ikke resultere i større ulighed. I 2013 har vi derfor haft fokus på social balance. København har i den sammenhæng indgået en aftale med Økonomi- og Indenrigsministeriet om en særlig social indsats i udvalgte byområder. Ligeledes er indsatsen overfor udsatte børn blevet styrket i 2013 ved at sikre flere pædagoger til udsatte institutioner, og ved at give sundhedsplejen et løft til flere besøg hos nyfødte. Det er vigtigt, at alle får en fair chance.

Også i forhold til byens sundhed er der for stor ulighed i byen. Københavns samlede middellevetid ligger to år under landsgennemsnittet. Det skal vi gøre en stor indsats for at ændre. I 2013 har vi blandt andet taget fat på

at give en hjælpende hånd til udsatte målgrupper, der har en usund livsstil.

I starten af 2013 oplevede københavnernes skyderier i bandemiljøet og en stigning i gaderyøverier. København har fortsat en udfordring i grupper af unge, som skaber utryghed i enkelte byområder. Selv om ungdomskriminaliteten samlet set er faldende, er kriminaliteten blandt de 18-25 årige desværre svagt stigende. Derfor blev der i 2013 igangsat særlige initiativer målrettet denne gruppe.

Københavns Kommunes brugte 3,6 mia. kr. på anlægsinvesteringer i 2013. Vi bygger og renoverer en lang række skoler og daginstitutioner i byen og forbedrer infrastrukturen. Men på trods af at vi skaber jobs, ved at igangsætte større anlægsopgaver, er arbejdsløsheden i København stadig for høj. Det er dog glædeligt at se, at der i 2013 er sket et fald i ledigheden både i København og på landsplan. Det tyder på, at indsatsen for at få flere i job virker. Vi skal derfor fortsætte med at understøtte denne udvikling med en ambitiøs beskæftigelsespolitik. Hovedstaden skal være driveren for at skabe vækst i Danmark.

I 2014 fortsætter vi arbejdet. En af de vigtige opgaver er at fastsætte rammerne for folkeskolereformen i København, således vi skaber de bedste vilkår for alle børn - og voksne - i den københavnske folkeskole.

A handwritten signature in blue ink that reads "Frank Jensen". The signature is fluid and cursive.

Frank Jensen
Overborgmester
Københavns Kommune

Indhold

8 INDLEDNING

- 10 Præsentation af regnskabsresultat
- 12 Strukturelle nøgletal
- 14 Hvor kom pengene fra og hvor blev de brugt?

18 LEDELSESBERETNING

- 20 De økonomiske rammer
- 21 Årets regnskabsresultat
- 30 Indtægter
- 32 Serviceområdet
- 36 Anlægsområdet
- 41 Beskæftigelse
- 44 Økonomistyring
- 46 De kommende år

48 REGNSKAB

- 50 Regnskab
- 55 Noter

Ledespåtegning

Undertegnede erklærer hermed, at regnskab 2013 for Københavns Kommune er aflagt i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets budget- og regnskabssystem, at den anvendte regnskabspraksis anses for hensigtsmæssig, samt at regnskabet giver et retvisende billede af kommunens økonomi.

Den enkelte borgmester og direktør skriver under for den del af regnskabet, der vedrører deres udvalgsområde. Overborgmesteren og Økonomiforvaltningens administrerende direktør skriver på vegne af Økonomiudvalget under for Københavns Kommunes samlede regnskab.

Økonomiudvalget

Overborgmester
Frank Jensen

Økonomiforvaltningen

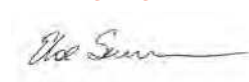
Administrerende Direktør
Claus Juhl

Børne- og Ungdomsudvalget

Borgmester
Pia Allerslev

Børne- og Ungdomsforvaltningen

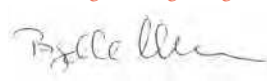
Administrerende Direktør
Else Sommer

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

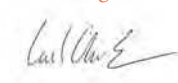
Borgmester
Anna Mee Allerslev

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Konst. Administrerende Direktør
Birgitte Hansen

Kultur- og Fritidsudvalget

Borgmester
Carl Christian Ebbesen

Kultur- og Fritidsforvaltningen

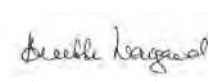
Administrerende Direktør
Carsten Haurum

Socialudvalget

Borgmester
Jesper Christensen

Socialforvaltningen

Administrerende Direktør
Anette Laigaard

Sundheds- og Omsorgsudvalget

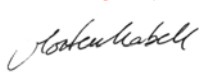
Borgmester
Ninna Thomsen

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Administrerende Direktør
Katja Kayser

Teknik- og Miljøudvalget

Borgmester
Morten Kabell

Teknik- og Miljøforvaltningen

Administrerende Direktør
Pernille Andersen

INDLEDNING

s. 10 - 17

G

Præsentation af regnskabsresultat

Københavns Kommunes regnskab for 2013 viser en fortsat positiv udvikling i økonomien. Der er et pænt overskud på driftsbalancen, den langfristede gæld er nedbragt, og soliditetsgraden er steget.

Københavns Kommunes regnskab for 2013 viser et overskud på driftsbalance i henhold til budgetloven på 6.745 kr. pr. indbygger. Overskuddet udgør en stigning på 2.424 kr. pr. indbygger i forhold til regnskab 2012, som primært kan henføres til en markant stigning i kommunens skatteindtægter, samtidig med at de samlede udgifter på driftsområdet (service og overførsler) har været næsten konstante.

Serviceudgifterne er faldet med 328 kr. pr. indbygger fra regnskab 2012 til 2013, mens de fra 2011 til 2012 faldt med 190 kr. pr. indbygger. Resultatet understreger Københavns Kommunes store fokus på effektiviseringer (se yderligere i afsnit om de økonomiske rammer).

Overførselsudgifterne er faldet med 1.027 kr. pr. indbygger fra regnskab 2012 til 2013. Forklaringen herpå kan blandt andet ses i faldet i ledighed i København og de større reformer på beskæftigelsesområdet (se yderligere i afsnit om beskæftigelse).

Kommunens samlede skatteindtægter er øget med 1.959 mio. kr. fra 2012 til 2013. Dette skyldes dels, at der er kommet flere indbyggere og dels de forbedrede konjunkturer, som har ført til et fald i ledigheden, der også afspejles i nøgletallet for indkomstskat pr. indbygger, der er steget med 2.869 kr. fra 2012 til 2013 (se yderligere i afsnit om indtægter).

Københavns Kommunes har i 2013 øget sin egenkapital og reduceret den langfristede gæld pr. indbygger med 588 kr. fra 5.143 kr. i 2012 til 4.555 kr. i 2013. Således er soliditeten (egenkapitalens andel af aktiverne) steget fra 30,3 % i 2012 til 34,4 % i 2013.

Overordnet set viser nøgletallene for Københavns Kommune en positiv udvikling for kommunens økonomi.

Kommunens egenkapital er øget med 2,5 mia. kr. fra 2012 til 2013. Dette afspejler regnskabsresultatet i det omkostningsbaserede regnskab, og skyldes dels at kommunen har investeret betydeligt i anlæg, dels at kommunens hensatte forpligtelser og gæld er faldet.

Mens Københavns Kommunes balance viser en balancesum på i alt 49 mia. kr. ultimo 2013 viser koncernbalancen, som også inddrager selskaber, hvor kommunen som minimum har en ejerandel på 50 pct. af selskabet, en balancesum på i alt 94,5 mia. kr. Kommunens langfristede gæld faldt fra 2012 til 2013 med 283 mio. kr. til 2,6 mia. kr. Koncernbalancen viser dog, at kommunen indirekte (gennem datterselskaberne) har en langfristet gæld på 32,1 mia. kr., der hovedsageligt er optaget til finansiering af selskabernes anlægsaktiver i Metroselskabet og By og Havn (se yderligere i afsnittet om årets regnskabsresultat).

Nøgletal for driften¹

Kr. pr. indbygger - 2013 P/L	Vedtaget Budget 2012	Regnskab 2012	Vedtaget Budget 2013	Regnskab 2013	Vedtaget Budget 2014
Serviceudgifter	41.352	40.424	41.054	40.096	40.275
Driftsbalance ²	4.329	4.321	4.770	6.745	4.920
Bruttoanlæg	9.153	6.585	6.377	6.402	6.740
Overførselsudgifter	18.156	18.249	17.918	17.222	17.653
Indkomstskat	36.123	36.123	37.483	37.483	38.550

Finansielle nøgletal

Løbende priser	Regnskab 2012	Regnskab 2013
Soliditetsgrad (pct.)	30,3	34,4
Personskat (pct.)	23,8	23,8
Grundskyldspromille	34,0	34,0
Dækningsafgiftspromille	9,8	9,8
Samlede skatteindtægter (mio. kr.)	24.592	26.551
Langfristet gæld pr. indbygger	5.143	4.555

Københavns Kommunes balance

Aktiver (1.000 kr.)	Ultimo 2012	Ultimo 2013
Anlægsaktiver	39.276.596	40.680.033
Materielle anlægsaktiver	16.852.536	17.668.458
Immaterielle anlægsaktiver	67.070	82.625
Finansielle anlægsaktiver	22.356.991	22.928.950
Omsætningsaktiver	8.146.712	8.340.330
Aktiver i alt	47.423.308	49.020.362
Passiver (1.000 kr.)	Ultimo 2012	Ultimo 2013
Egenkapital	14.380.053	16.863.312
Hensatte forpligtelser	25.990.378	25.055.752
Langfristede gældsforpligtelser	2.877.167	2.594.060
Nettogæld vedr. fonds, legater, deposita	26.863	13.810
Kortfristede gældsforpligtelser	4.148.848	4.493.429
Passiver i alt	47.423.308	49.020.362

Koncernbalance³

Ultimo 2013
77.890.509
58.366.922
2.132.712
17.390.875
16.562.832
94.453.341
Ultimo 2013
21.479.265
25.369.546
32.142.400
13.810
15.448.320
94.453.341

¹ Nøgletallene for driften for 2012 og 2013 er beregnet på baggrund af medio indbyggertal, mens tallet for 2014 er beregnet på baggrund af indbyggertal pr. 1. jan 2014. Kilde for indbyggertal er Danmarks Statistik.

² Driftsbalance er i henhold til budgetloven udtryk for det ordinære driftsresultat korrigeret for driften af tjenestemandspensioner på forsyningsområdet samt salg af forsyningsvirksomhed. Et plus er udtryk for et overskud på den strukturelle driftsbalance.

³ Koncernbalancen er opstillet på baggrund af Københavns Kommunes balance samt balancerne fra de selskaber, hvor kommunen som minimum har en ejerandel på 50 pct. af selskabet. Der er korrigeret for indbyrdes gældsforhold kommunen og selskaberne imellem, således at disse er elimineret.

Strukturelle nøgletal

Københavns demografi er central både for de kommunale udgifter og for det indtægtsgrundlag, kommunen har til at dække disse. De strukturelle nøgletal for København Kommune viser, at byens befolkning fortsat vokser meget i forhold til væksten på landsplan. Ledigheden falder begge steder.

Københavns befolkning er i 2013 øget med 1,8 pct. mod 0,4 pct. på landsplan, hvilket er i lighed med den udvikling, der var i 2012. Den største procentvise vækst i 2013 er sket indenfor aldersgrupper af de 7-16 årige, mens den laveste vækst er indenfor de 0-6 årige. Set i forhold til den negative vækst på landsplan, er væksten på 1,0 pct. indenfor de 0-6 årige dog stor. Samtidig ses det, at der i København er en væsentlig lavere vækst i den ældste del af befolkning i forhold til på landsplan.

Nettотilflytningen til København fra resten af landet er faldet fra 2012 til 2013, mens antallet af indvandrere og efterkommere er steget i perioden, dog er væksten ikke lige så stor som på landsplan. I alt er befolkningen i Københavns Kommune vokset med 10.117 personer fra 2012 til 2013.

Bruttoledigheden er fra 2012 til 2013 faldet med 0,6 procentpoint i København og 0,5 procentpoint på landsplan. Det er positivt set i forhold til, at der fra 2011 til 2012 var en stigning. København har stadig en overledighed i forhold til resten af landet.

35 pct. af de midler som Københavns Kommune brugte i 2013, blev brugt på at lønne kommunens personale. Ultimo 2013 var der 35.473 ansatte i kommunen. Kommunens personaleomsætning er steget med 1,3 pct. fra 2012 til 2013.

Københavns Kommune har i flere år arbejdet på at nedbringe sygefraværet blandt kommunens medarbejdere. Set over de sidste år er der sket et stort fald i kommunens samlede sygefravær. Fra 2012 til 2013 ses dog kun et fald på 0,1 dag. Kommunen har stadig et stykke vej til målsætningen om et gennemsnit på 11,0 dages sygefravær pr. medarbejder i 2015.

Demografi

	København	Vækst - København (pct.)	Landsplan	Vækst - Landsplan (pct.)
Areal (km²)	88		43.097	
Befolkning pr. 1. januar 2014	569.557	1,8	5.627.235	0,4
Med dansk oprindelse	440.319	1,3	5.001.165	0,0
Indvandrere	97.392	3,7	476.059	4,1
Efterkommere af indvandrere	31.846	2,8	150.011	3,8
Aldersfordeling pr. 1. januar 2014				
0-6 årige	50.129	1,0	436.346	-2,0
7-16 årige	45.974	2,2	670.571	-0,2
17-64 årige	414.369	1,9	3.493.584	0,2
65-79 årige	45.048	3,3	791.843	3,2
80+ årige	14.037	-4,1	234.891	0,9
Gennemsnitsalder	35,4		40,4	

Kilde: Danmarks Statistik

Ledighed⁴

Sæsonkorrigeret bruttoledighed i pct. af arbejdsstyrken	2010	2011	2012	2013
København	7,9	7,6	7,8	7,2
Hele landet	6,1	5,9	6,1	5,6

Kilde: Danmarks Statistik

HR nøgletal

	2010	2011	2012	2013
Personaleomsætning i pct. ⁵	16,4%	15,0%	15,6%	16,9%
Sygefravær pr. medarbejder i dage ⁶	14,8 dage	13,6 dage	12,7 dage	12,6 dage

Kilde: Data fra interne kommunale registreringssystemer

⁴ Tallene for ledighed opgøres af Danmarks Statistik, og korrigeres bagud, hvorfor 2012-tallene ikke stemmer overens med de offentliggjorte tal i Årsrapporten 2012.

⁵ Personaleomsætningen er opgjort ultimo året og er inkl. ansatte i løntilskud og jobtræning men ekskl. elever. De ansatte på de selvejende institutioner indgår ikke i tallet. I Københavns Kommune er der blandt andet mange selvejende daginstitutioner.

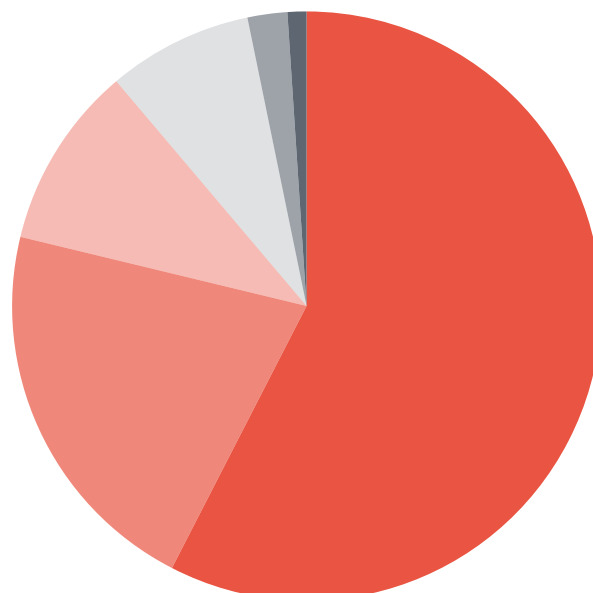
⁶ Sygefraværet er defineret som både kort og langvarig sygdom samt fravær i forbindelse med tilskadekomst i tjeneste.

Hvor kom pengene fra og hvor blev de brugt?

Hvor kom pengene fra i 2013?

Opgjort brutto i mio. kr.	indtægter	pct
Skatter	27.221	57,6
Tilskud og udligning	10.034	21,2
Brugerbetaling, gebyrer, afgifter, salg til private mv.	4.748	10,0
Statsrefusioner	3.764	8,0
Salg til andre myndigheder	1.031	2,2
Øvrige finansielle poster	494	1,0
I alt	47.292	100,0

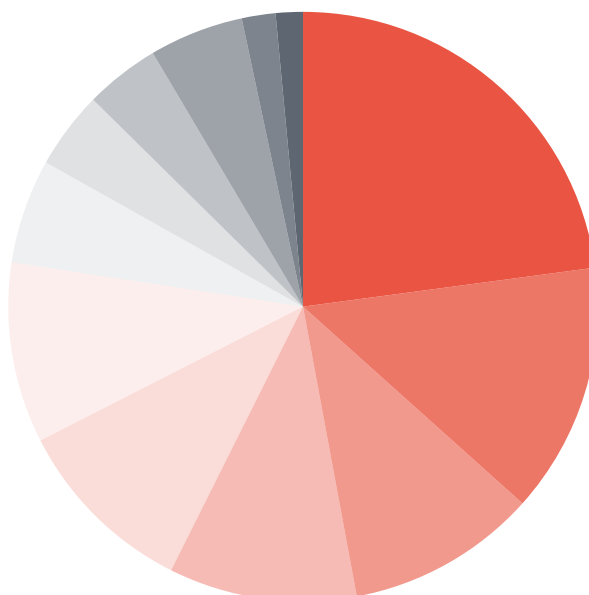
- Skatter
- Tilskud og udligning
- Brugerbetaling, gebyrer, afgifter, salg til private, mv.
- Statsrefusioner
- Salg til andre myndigheder
- Øvrige finansielle poster

Hvad blev pengene brugt på i 2013?

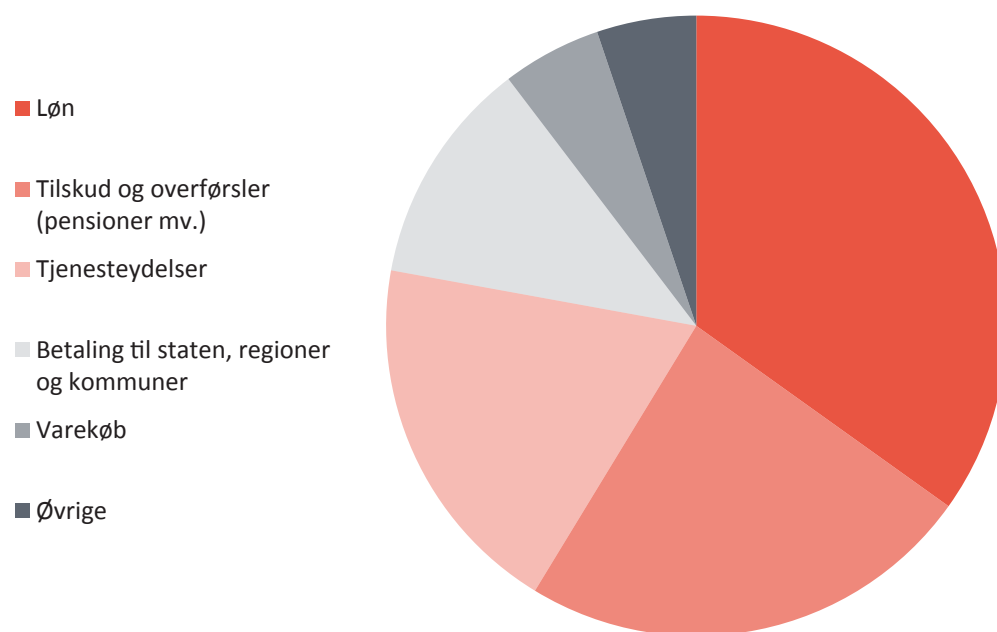
Opgjort brutto i mio. kr.	indtægter	pct
Beskæftigelsesområdet m.v	10.822	22,9
Daginstitutioner	6.502	13,7
Sociale opgaver	4.940	10,4
Skoleområdet	4.874	10,3
Fællesudgifter og administration m.v	4.783	10,1
Ældre og handicappede	4.686	9,9
Sundhedsområdet	2.711	5,7
Byudvikling, bolig og miljø	2.008	4,2
Transport og infrastruktur	1.939	4,1
Finansielle poster inkl. skatter	2.448	5,2
Kultur m.m.	876	1,9
Forsyningsvirksomheder	703	1,5
I alt	47.292	100,0

- Beskæftigelsesområdet m.v
- Daginstitutioner
- Sociale opgaver
- Skoleområdet
- Fællesudgifter og administration m.v
- Ældre og handicappede
- Sundhedsområdet
- Byudvikling, bolig og miljø
- Transport og infrastruktur
- Finansielle poster inkl. skatter
- Kultur m.m.
- Forsyningsvirksomheder

Hvordan blev pengene brugt i 2013?

Opgjort brutto i mio. kr.	indtægter	pct
Løn	16.495	34,9
Tilskud og overførsler (pensioner mv.)	11.267	23,8
Tjenesteydelser	9.061	19,2
Betaling til staten, regioner og kommuner	5.573	11,8
Varekøb	2.446	5,2
Øvrige	2.450	5,2
I alt	47.292	100,0

LEDELSESBE

s. 20 - 47

ERETNING

De økonomiske rammer

I 2013 var kommunerne, i lighed med de tidligere år, underlagt en stram statslig styring med krav om nulvækst i serviceudgifterne. Ligeledes blev der i 2013 indført loft over kommunernes anlægsudgifter.

I aftalen mellem regeringen og Kommunernes Landsforening (KL) om kommunernes samlede økonomi i 2013 var der krav om nulvækst i serviceudgifterne. Kravet blev ledsaget af en sanktion, som ville blive udløst, hvis kommunernes samlede budgetter eller regnskabsresultatet ikke levede op til aftalen. Sanktionen bestod i, at tilskud på op til 3 mia. kr. var betinget af aftaleoverholdelse. Ligeledes blev der i 2013 indført et anlægsloft for kommunerne. Loftet havde tilknyttet en sanktion, som bestod i, at tilskud på op til 1 mia. kr. var betinget af aftaleoverholdelse.

Københavns Kommune havde i 2013 serviceudgifter for 22,6 mia. kr. og anlægsudgifter for 3,6 mia. kr., og overholdte dermed sin andel af aftalerne om de kommunale udgifter.

De overordnede rammer har generelt fået kommunerne til at være tilbageholdende for ikke at overskride de aftalte niveauer. De overordnede rammer har generelt fået kommunerne til at være tilbageholdende for ikke at overskride de aftalte niveauer. De seneste oplysninger fra KL viser, at landets kommuner som helhed forventer et mindreforbrug på servicerammen, og et forbrug der svarer til aftaleniveauet på bruttoanlæg. Dette gælder også København, der kom ud af 2013 med et mindreforbrug på serviceudgifterne på 0,3 mia. kr. i forhold til rammen, hvilket svarer til 1,4 pct. På anlæg havde kommunen også et mindreforbrug på 0,3 mia. kr., svarende til 7,6 pct. af rammen. På overførsler var der et

mindreforbrug på 0,2 mia. kr., svarende til 2,2 pct. af det korrigerede budget.

Budgetoverholdelsen er sket trods kravet om nulvækst i serviceudgifterne og en befolkningstilvækst på 1,8 pct. i København. Ud over en generel tilbageholdenhed i kommunen er årsagen også det konstante fokus på prioritering og på effektiviseringer.

Københavns Kommune omprioriterer årligt for ca. 250 mio. kr. på grundlag af effektiviseringer indenfor alle fagområder. Der er i disse år et særligt fokus på at prioritere kerneområderne på baggrund af effektiviseringer af kommunens administration, IT og indkøb. Københavns Kommunes administrative udgifter ligger stadig højt i sammenhold med de øvrige større byer. Der arbejdes på at mindske udgifterne blandt andet ved at samle dele af de administrative opgaver i centrale enheder.

Københavns Kommune har samtidig fortsat fokus på at reducere enhedsudgifterne på de kommunale kerneopgaver. Dels får kommunens interne arbejdsgange et gennemsyn, således de er mest hensigtsmæssige og sikre, at medarbejdernes tid primært bruges på de borgernære kerneydelser. Dels ses nærmere på kapacitetsudnyttelsen af de kommunale bygninger. Kommunens sunde økonomi sikrer, at der kan investeres i løsninger, der reducerer enhedsudgifterne.

267 mio. kr

Københavns Kommune
effektiviserede i 2013 for
267 mio. kr.

Årets regnskabsresultat

Københavns Kommunes økonomi er fortsat sund. Det samlede resultat for 2013 blev et overskud på 694 mio. kr., hvilket er væsentligt større end budgetteret. Kommunen har i 2013 haft et tilfredsstillende afkast på sine likvide aktiver. Endvidere har kommunen prioriteret at nedbringe gælden.

Det samlede resultat

Københavns Kommunes udgiftsbaserede regnskab for 2013 viser et moderat overskud på 694 mio. kr. Resultatet står i kontrast til det mindre underskud i 2012 på 236 mio. kr., men bundet hovedsageligt i en stigning i skatteindtægterne på 1.959 mio. kr. fra 2012 til 2013. Modsat er indtægter fra tilskud og udligning faldet med 506 mio. kr. Desuden indgik salget af KE-transmission med en nettoindtægt på 531 mio. kr. i regnskab 2012, som havde engangskarakter.

Resultatet er, i lighed med de senere år, i en vis grad præget af generel tilbageholdenhed på udgiftssiden. At udgiftsniveauet er væsentligt lavere end niveauet i det vedtagne budget, hvor der var budgetteret med et underskud på 603 mio. kr., kan primært forklares med serviceløftet, der medfører mådehold og skarpe prioriteringer.

I det omkostningsbaserede regnskab (OBR) er der i 2013 et overskud på 2.294 mio. kr., hvilket er væsentligt større end i det udgiftsbaserede regnskab. Årsagen er, at kommunens udgifter til udbetaling af tjenestemandspension er 884 mio. kr. større end omkostningen vedrørende den løbende optjening af ny pensionsret, som medtaget i OBR. Samtidigt overstiger udgifterne til kommunens aktive anlægsinvesteringer omkostningerne til afskrivning af anlægsaktiver med 709 mio. kr.

Udviklingen i indtægterne

Det samlede nettoskatteprovenu er steget med 1.959 mio. kr. i forhold til 2012, hvilket svarer til en stigning på 8 pct. Skatteindtægterne er steget, mens indtægter fra tilskud og udligning er faldet med 506 mio. kr. (5,3 pct.) fra 2012 til 2013. De samlede nettoindtægter beløber sig til 35.669 mio. kr., svarende til 4,2 pct. mere end i 2012.

Udviklingen i skattefinansierede udgifter

I 2013 steg de samlede nettodrifudsudgifter (service- og overførselsudgifter) til 32.383 mio. kr., hvilket er 173 mio. kr. mere end i 2012, svarende til en stigning på 0,5 pct. Set i faste priser er udgifterne dermed overordnet set konstante. Der ses særligt en stigning på undervisning og kultur (139 mio. kr.) og sundhedsområdet (132 mio. kr.). Denne modsvarer dog af i et fald i udgifterne til sociale opgaver og beskæftigelse (103 mio. kr.).⁷

Driftsresultatet før indregning af finansielle poster stiger herefter samlet set fra 2.006 mio. kr. i 2012 til 3.286 mio. kr. i 2013.

Finansielle poster

Københavns Kommune har haft et tilfredsstillende afkast på sine likvide aktiver i 2013 og har ligesom i 2012 nedbragt gælden. Københavns Kommune har således fortsat en god likviditet og en forholdsvis lille gæld.

⁷ Hele regnskabet kan ses på s.34.

Afkast på finansielle aktiver i 2013

mio. kr.	Ultimo saldo	Afkast / rente	Afkast / rente
Investeringsforening *	6.875	214	3,20%
Korte realkreditobligationer	1.741	16	0,88%
Deponerede KE-Kommunekreditobligationer**	4.775	45	0,95%
Egne Kommunekreditobligationer***	570	32	4,87%

* Utimosaldoen omfatter både frie indskudsbeviser for 6.296 mio. kr. og deponerede indskudsbeviser for 579 mio. kr.

** Beholdning af Kommunekreditobligationer; hvor HOFOR (tidligere Københavns Energi, KE) reelt er debitor

*** Kommunekreditobligationer; hvor Københavns Kommune reelt både er kreditor og debitor

Kommunen har også bankindestående / kassekredit. På grund af det lave renteniveau er rentesatsen på indestående 0 pct. I perioder med træk på kassekrediten betales der rente. For 2013 er denne betaling samlet på ca. 4 mio. kr.

Likvide aktiver

Kommunens likvide aktiver består, foruden bankindestående/kassekredit og kontanter, af obligationer og af indskudsbeviser i den investeringsforening, som Københavns Kommune etablerede i 2007. Likviderne er af hensyn til sikkerhed og afkast hovedsageligt anbragt i investeringsforeningsbeviser og obligationer. Forskydninger i likviditetsbeholdningen som følge af mønstret i kommunens betalinger udjævnes over kommunens kassekredit, der ved behov kan suppleres af muligheden for repo-belåning af obligationsporteføljen, jf. den kommunale lånebekendtgørelse (se note 5).

Kommunens Investeringsforening, hvor størstedelen af kommunes samlede likviditet er placeret, gav i 2013 et afkast på 3,20 pct., hvilket er tilfredsstillende set i forhold til det generelt meget lave renteniveau. Investeringsforeningen blev oprindeligt etableret for at forvalte midler fra salget af kommunens el-aktiviteter til DONG i 2006. Midlerne i investeringsforeningen er overvejende øremærket til finansiering af anlægsprojekter besluttet i tidligere år. Kommunen forventer derfor, at nedbringe beholdning i investeringsforeningen i 2014 og frem i takt med gennemførelsen af flere anlægsprojekter.

Kommunens likvide aktiver faldt i 2013 med 250 mio. kr. fra 7.423 mio. kr. ultimo 2012 til 7.173 mio. kr. ultimo 2013. Årsagen til faldet i likviditeten, på trods af et positivt driftsresultat, er blandt andet betaling af skat til staten i 2013 på 354 mio. kr. for salget af KE Transmission i 2012, og overflytning af udbetaling af pensioner m.v. til Udbetaling Danmark, hvilket giver kommunen et likviditetstab på ca. 450 mio. kr.

Kommunens gennemsnitlige daglige likviditet hen over året var i 2013 på 8.471 mio. kr.⁸ Ved årsskiftet udgjorde kommunens reelle kasse, det vil sige de likvide aktiver, der endnu ikke er disponeret til for eksempel anlægsprojekter, 1,0 mia. kr.

Lavere langfristet gæld

Københavns Kommune har et mål om at afdrage ca. 200 mio. kr. årligt på gælden. Kommunens langfristede gæld faldt i 2013 med 283 mio. kr. Dette skyldes blandt andet, at kommunen har brugt besparelserne på renteudgifter, grundet det ekstraordinært lave renteniveau, på at afdrage gælden.

Københavns Kommunes er, med en langfristet gæld pr. indbygger på 4.555 kr. i 2013, blandt de danske kommuner, der har den laveste gæld.

⁸ Likviditeten går op og ned i løbet af de enkelte måneder i året. Tallet er udtryk for et gennemsnit set over hele året, jf. Økonomi- og Indenrigsministeriets opgørelse.

Langfristet gæld 2010-2013

I.000 kr.	2010	2011	2012	2013
Kommunekredit	4.035.930	2.542.607	2.324.412	2.093.394
Langfristet gæld vedrørende ældreboliger ⁹	280.513	272.373	268.114	262.518
Realkredit	184.097	178.259	161.761	156.940
Selvejende institutioner med overenskomst	127.274	116.378	108.217	67.596
Anden langfristet gæld	18.909	16.368	14.662	13.613
Langfristet gæld i alt	4.646.724	3.125.984	2.877.167	2.594.060

Finansielle indtægter

Københavns Kommune havde i 2013 renteindtægter på 397 mio. kr. Hovedparten af indtægten kan henføres til udbytte fra kommunens investeringsforening på 271 mio. kr. Hertil kommer blandt andet renteindtægter fra realkredit- og kommunekreditobligationer på 91 mio. kr. Niveaueet i 2013 er lidt højere end de realiserede finansielle indtægter i 2012 på 359 mio. kr.¹⁰

Realiseret kurstab/-gevinst m.v. på 16 mio. kr. i 2013 udgøres helt overvejende af indtægter fra provision i forbindelse med garantier for lån til HOFOR.

Finansielle udgifter

Renteudgifterne i 2013 var på 87 mio. kr. Renteudgifterne består hovedsagligt af renter på den langfristede gæld og af såkaldte "af-savnsrenter" i forbindelse med tilbagebetaling af for meget opkrævet ejendomsskat. De samlede renteudgifter er halveret fra 176 mio. i 2012 til 87 mio. kr. i 2013.

Afsavnsrenterne er faldet fra 119 mio. kr. i 2012 til 43 mio. kr. i 2013. Andre renteudgifter er faldet fra 57 mio. kr. i 2012 til 43 mio. kr. i 2013. Faldet i andre renteudgifter skyldes blandt andet en lavere gæld og en ekstraordinær lav rente.

Anlægsområdet

Kommunens samlede bruttoanlægsudgifter har i 2013 holdt det høje niveau fra 2012. Resultatet når på trods af hyppige omprioriteringer og reperiodiseringer ikke helt op på det korrigerede budget på anlæg i 2013, hvilket blandt andet skyldes uforudsete forsinkelser i eksekveringen.

Forsyningsvirksomhed

Forsyningsområdet, som over en årrække skal hvile i sig selv, påvirker det samlede resultat positivt med 23 mio. kr. Overskuddet på området indgår i mellemregningen med forsyningsaktiviteterne i kommunen og vil i henhold til 'hvile-i-sig-selv-princippet' tilbageføres til brugerne over en årrække.

⁹ Faldet fra 2010 til 2011 skyldes beslutningen om en ekstraordinær gældsafdragelse i forbindelse med Overførelsessagen 2010-2011.

¹⁰ Indtægterne er her fratrukket salget af KE-transmission, som medførte ekstraordinære nettoindtægter i 2012 for 531 mio. kr.

Årets regnskab

Regnskabsopgørelse (1.000 kr.)	Regnskab 2012	Vedttaget budget 2013	Korrigeret budget 2013	Regnskab 2013	Vedttaget budget 2014
Skatter	24.591.532	26.474.649	26.475.235	26.551.057	27.616.149
Tilskud og udligning	9.624.462	9.138.999	9.058.969	9.117.826	8.739.070
Indtægter	34.215.994	35.613.648	35.534.204	35.668.883	36.355.219
Driftsudgifter	32.209.917	33.291.607	32.810.887	32.383.345	33.500.751
Driftsresultat før finansiering	2.006.077	2.322.041	2.723.316	3.285.538	2.854.468
Renteindtægter inkl. udbytte	1.244.073	269.849	402.700	396.835	265.200
Renteudgifter	-176.308	-115.118	-101.118	-87.057	-101.371
Realiseret kursgevinst/tab, netto	-5.162	17.500	16.779	16.096	17.500
Afgift vedr. afståelse af energivirksomheder	-354.000	0	0	0	0
Finansielle poster, netto	708.603	172.231	318.361	325.875	181.329
Resultat af ordinær driftsvirksomhed	2.714.680	2.494.272	3.041.677	3.611.413	3.035.797
Bruttoanlægsudgifter	3.602.796	3.600.001	3.891.284	3.614.086	3.900.000
Samlede anlægsindtægter	738.236	507.808	846.546	674.021	546.936
Anlægsudgifter	2.864.560	3.092.193	3.044.738	2.940.065	3.353.064
Resultat af det skattefinansierede område	-149.881	-597.922	-3.060	671.348	-317.267
Drift (indtægter - udgifter)	-50.030	2.009	25.402	28.906	34
Anlæg (indtægter - udgifter)	-35.823	-7.577	-3.496	-6.396	-7.431
Forsyning	-85.853	-5.568	21.906	22.509	-7.398
RESULTAT I ALT	-235.733	-603.489	18.846	693.857	-324.665

Koncernregnskab

Københavns Kommune som koncern omfatter udover den almene kommunale virksomhed en række datterselskaber, hvor Københavns Kommunes ejerandel udgør 50 pct. eller derover af virksomheden. Københavns Kommune har i lighed med 2012 valgt at opstille en frivillig koncernbalance, der afspejler hele koncernens aktiver og passiver, som supplement til kommunens egen balance, der alene indeholder ejerandelens værdi. Selskaberne, der er konsolideret, er; HOFOR (KK-ejerandel 100 pct.), Centralkommunernes Transmissionsselskab I/S (69 pct.), Amager Ressourcecenter (64 pct.), Metroselskabet (50 pct.), Arena CPHX P/S (50 pct.), Amager strandpark (95,6 pct.) samt Udviklingselskabet By & Havn I/S (55 pct.). Andre selskaber optræder som kapitalandele.

I forhold til koncernbalancen for 2012 indgår Amager Strandpark i koncernbalancen for 2013, mens Lynettefællesskabet er udgået, da kommunens ejerandel er faldet til under 50 pct. Der er korrigeret for væsentlige indbyrdes gældsforhold kommunen og selskaberne imellem, således at disse elimineres.

Koncernegenkapitalen afviger primært fra Københavns Kommunes egenkapital, fordi selskaberne er indregnet på baggrund af regnskab 2013 i koncernbalancen, mens de i Københavns Kommunes balance er medtaget med regnskab 2012, jævnfør budget og regnskabssystemets kriterier.

Koncernbalancen viser, at Københavns Kommune har en balancesum på i alt 94,5 mia. kr., hvilket er en stigning på 7,7 mia. kr. i forhold til 2012.

På aktivsiden er der sket en stigning i materielle anlægsaktiver som følge af kommunens og selskabernes store anlægsinvesteringer. Herudover er de finansielle anlægsaktiver steget, hovedsageligt som følge af at Lynettefællesskabet i 2013 nu indgår heri. Endelig er omsætningsaktiverne steget, blandt andet på grund af den midlertidige placering af provenuet fra låneoptagelsen i Amager Ressourcecenter indtil anlægsudgiften skal betales.

På passivsiden er et væsentligt punkt ved koncernbalancen, at kommunen direkte og indirekte (via datterselskaberne) har en langfristet gæld på ca. 32,1 mia. kr.¹¹ Gælden er optaget til finansiering af selskaberne anlægsaktiver, for eksempel metroen i København. Den langfristede gæld er fra 2012 til 2013 steget ca. 3,9 mia. kr.¹² Da kommunen som følge af selskabernes retsform og/eller som følge af eksplicit garantistillelse hæfter for gælden, vil Økonomiforvaltningen også fremover arbejde på risikostyringen af denne eksposering. By & Havn, HOFOR, Metroselskabet og CTR's gæld udgør alene ca. 86 pct. af den samlede gæld. Det skal hertil bemærkes, at gælden forventes at stige yderligere i takt med anlæggelsen af metrocityringen.

Under Koncernbalancen er vist fordelingen af aktiverne i Københavns Kommune samt hvordan disse er finansieret.

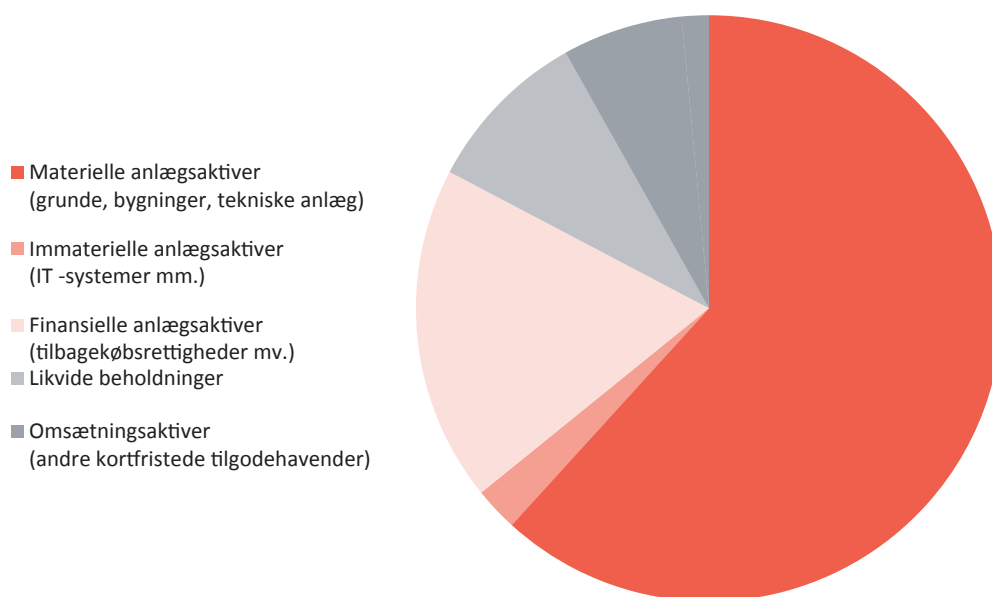
¹¹ Faldet fra 2010 til 2011 skyldes beslutningen om en ekstraordinær gældsafdragelse i forbindelse med Overførelsessagen 2010-2011.

¹² Indtægterne er her fratrukket salget af KE-transmission, som medførte ekstraordinære nettoindtægter i 2012 for 531 mio. kr.

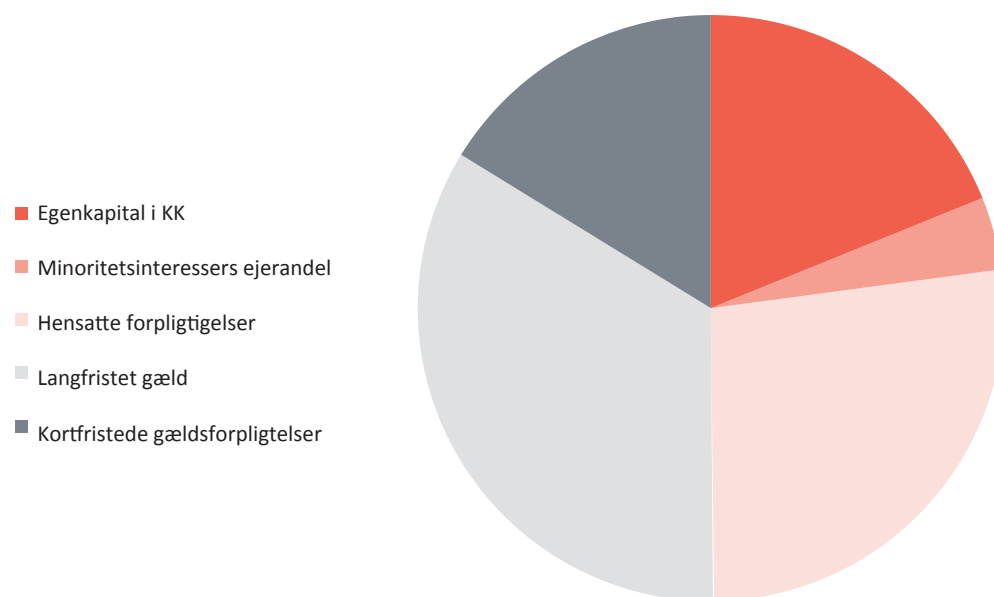
Koncernregnskab

I.000 kr.	Primo 2013	Ultimo 2013
Grunde	6.483.130	6.329.230
Bygninger	18.990.535	19.424.308
Tekniske anlæg	24.463.929	23.117.020
Inventar	486.715	336.031
Aktiver under opførelse	5.678.910	9.160.332
Materielle anlægsaktiver	56.103.219	58.366.922
Immaterielle anlægsaktiver	2.028.408	2.132.712
Immaterielle anlægsaktiver	2.028.408	2.132.712
Aktier og andelsbeviser m.v.	556.421	2.045.420
Andre langfristede tilgodehavender	14.470.206	15.328.486
Udlæg vedr. jordforsyning og forsyningsvirksomheder	40.108	16.969
Finansielle anlægsaktiver	15.066.735	17.390.875
Anlægsaktiver i alt	73.198.362	77.890.509
Omsætningsaktiver: Varebeholdninger	109.287	93.133
Omsætningsaktiver: Fysiske anlæg til salg	180.669	144.443
Omsætningsaktiver: Tilgodehavender	4.418.862	3.774.634
Omsætningsaktiver: Værdipapirer (Pantebreve)	604.591	3.665.296
Likvide beholdninger	8.284.329	8.885.324
Omsætningsaktiver i alt	13.597.738	16.562.832
AKTIVER I ALT	86.796.100	94.453.341
Egenkapital i KK	14.403.052	18.225.591
Minoritetsinteressers ejerandel	1.972.029	3.253.674
Egenkapital	16.375.081	21.479.265
Hensatte forpligtigelser	26.232.605	25.369.546
Hensatte forpligtigelser	26.232.605	25.369.546
Langfristet gæld	33.028.411	32.142.292
Gæld vedr. finansielt leasede aktiviteter	407	108
Langfristede gældsforpligtelser	33.028.818	32.142.400
Nettogæld vedrørende fonds, legater, deposita	26.863	13.810
Kassekredit	665.056	1.099.888
Kortfristet gæld til staten	1.667.209	1.148.612
Skyldige feriepenge	189.224	207.346
Kortfristet gæld i øvrigt	8.611.244	12.992.474
Kortfristede gældsforpligtelser	11.132.733	15.448.320
Gæld i alt	44.161.552	47.590.720
PASSIVER I ALT	86.796.100	94.453.341

Fordelingen af aktiver	mio. kr.	pct
Materielle anlægsaktiver (grunde, bygninger, tekniske anlæg)	58.367	61,8
Immaterielle anlægsaktiver (IT-systemer mm.)	2.133	2,3
Finansielle anlægsaktiver (tilbagekøbsrettigheder mv.)	17.391	18,4
Likvide beholdninger	8.885	9,4
Omsætningsaktiver (andre kortfristede tilgodehavender)	7.678	8,1
I alt	94.453	100,0

Fordelingen af passiver	mio.kr.	pct
Egenkapital i KK	18.226	19,3
Minoritetsinteressers ejerandel	3.254	3,4
Hensatte forpligtigelser	25.370	26,9
Langfristet gæld	32.142	34,0
Kortfristede gældsforpligtelser	15.462	16,4
I alt	94.453	100,0

Indtægter

Københavns Kommunes indtægter fra skatter, tilskud, udligning og renter m.v. var i 2013 35,9 mia. kr. Skatteindtægterne var på 26,6 mia. kr. og udgjorde dermed 74 pct. af kommunes samlede indtægter, mens indtægten fra tilskud og udligning var på 9,1 mia. kr., svarende til 25 pct.

Skatter er Københavns Kommunes vigtigste indtægtskilde og udgjorde i 2013 26.551 mio. kr. De vigtigste skatter er på indkomst, ejendomme og selskaber. I forhold til 2012 er det en stigning på knap to mia. kr. Det er dog ikke kun i København, at indtægten fra skatter er steget. På landsplan steg den skønnede indtægt fra de største kommunale skattekloder med 15 mia. kr. fra 2012 til 2013.

Indkomstskat

Københavns Kommune valgte, i lighed med stort set alle kommuner, den statsgaranterede indtægt fra indkomstskat, tilskud og udligning i 2013. Udskrivningsprocenten blev i 2013 fastholdt på 23,8 pct., hvilket er landets 9. laveste skatteprocent. Indtægten fra den kommunale indkomstskat var på i alt 21.159 mio. kr. Fra 2012 til 2013 steg den med 1,3 mia. kr. Den statsgaranterede indtægt fra den kommunale indkomstskat i den enkelte kommune afhænger af den forventede udvikling i udskrivningsgrundlaget på landsplan og dermed befolkningsudviklingen i hele landet, konjunktursituationen samt effekten af strukturreformer.

Ejendomsskat

Indtægten fra ejendomsskat var i 2013 på 4.244 mio. kr. Ejendomsskat betales enten i form af grundskyld på afgiftspligtige grundværdier eller som dækningsafgift vedrørende offentlige ejendomme og på private forretningsejendomme. Grundskylden blev i 2013 fastholdt på 34 promille. Dækningsafgiften for private erhvervsjendomme blev fastholdt på 9,8 promille, mens dækningsafgiften for andre offentlige ejendomes grundværdi

samt andre offentlige ejendomes forskelsværdi blev fastholdt på henholdsvis 15 og 8,75 promille.

I 2013 blev indtægten fra grundskyld og dækningsafgift i lighed med 2012 påvirket af tilbagebetalinger vedrørende klager over SKATs vurderinger. I 2013 udgjorde udgiften til tilbagebetalinger på baggrund af vurderingsændringer 340 mio. kr. Tilbagebetalingerne skal ses i sammenhæng med kommunens indtægt fra ejendomsskatter, der i 2013 udgjorde ca. 4.460 mio. kr. Tilbagebetalinger af ejendomsskat på baggrund af vurderingsændringer udgjorde derfor 8 pct. af bruttoindtægten i 2013.

Selskabsskat

Selskabsskatten udgjorde i 2013 1.000 mio. kr. Da den kommunale selskabsskat afregnes med tre års forsinkelse, vedrører betalingen i 2013 selskabs- og fondsskatter fra 2010.

Tilskud og udligning

Københavns Kommune modtog i 2013 i alt 9.118 mio. kr. i tilskud og udligning. Tilskud omfatter blandt andet statstilskud og tilskud fra landsudligningen, som ydes efter henholdsvis folketal og forskellen mellem skatteindtægten og det udgiftspres befolkningen alders- og socioøkonomiske sammensætning giver anledning til. Statstilskuddet via landsudligningen var 4.805 mio. kr., og udgjorde dermed 52,7 pct. af kommunes tilskud og udligningen, mens det direkte statstilskud var 1.410 mio. kr. (15,5 pct.). Herudover modtog kommunen tilskud fra hovedstadsudligningen på 924 mio. kr. (10,1 pct.), der finansieres af

	mio.kr.	pct.
Indkomstskat	21.159	79,7
Selskabsskat	1.000	3,8
Ejendomsskatter	4.244	16
Skatter i alt	26.551	100

Tilbagebetaling af ejendomsskatter

mio. kr.	Regnskab 2012 ¹³	Regnskab 2013
Grundskyld	68	73
Dækningsafgift	468	224
Afsavnsrenter ¹⁴	105	42
I alt	641	340

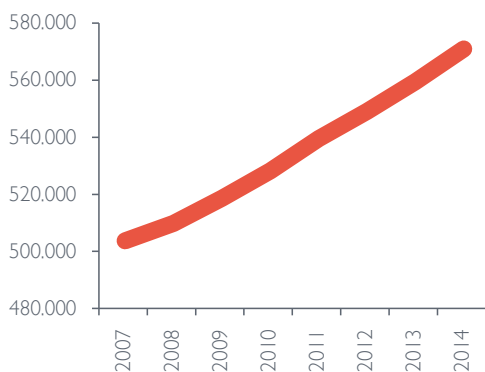
Kilde: Tabellen er opstillet på baggrund af data fra Københavns Borgerservice. ¹⁵

kommunerne i hovedstadsområdet samt et beskæftigelsestilskud på 1.700 mio. kr. (18,7 pct.). Øvrige indtægter og bidrag udgjorde en nettoindtægt på 278 mio. kr. (3,0 pct.), herunder indtægter fra kvalitetsfonden, bidrag og tilskud vedrørende udlændinge og sociale problemer samt bidrag til regional udvikling.

Københavns Kommunes samlede indtægt fra tilskud og udligning faldt med godt 0,5 mia. kr. fra 2012 til 2013. Nedgangen skyldes hovedsageligt et fald i indtægten fra statstilskud og udligning. At faldet fra 2012 til 2013 ikke blev større skyldes, at staten ekstraordinært gav kommunerne 3 mia. kr. ekstra finansiering på grund af lav likviditet. Københavns Kommunes andel heraf var godt 300 mio. kr.

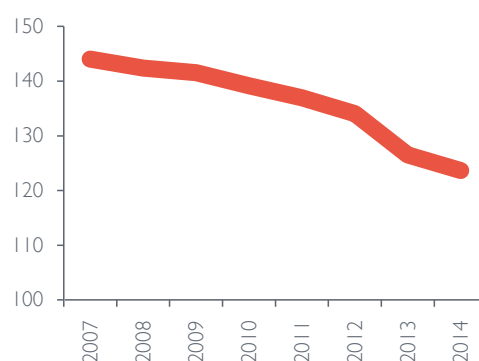
Siden 2007 er der blevet flere københavnere hvert år. Økonomi- og Indenrigsministeriets sociale indikatorer viser, at selv om der er en høj befolkningsvækst i København, så stiger udgiftspreset på det sociale område ikke. Det er en positiv udvikling, men den betyder også, at Københavns Kommune får relativt lavere indtægter fra tilskuds- og udligningssystemet. Mens indbyggertallet er steget med ca. 67.000, er kommunens indtægt fra den del af udligningen, som vedrører sociale forhold, således faldet med 92 mio. kr. ifølge KL. Det betyder, at de "nye" indbyggere socioøkonomisk set ikke minder om de "nuværende". Københavns Kommune er ved at se nærmere på denne udviklings betydning for kommunens økonomi.

Antal indbyggere 1. januar

Kilde: Danmark statistik og KS

Socioøkonomisk indeks

Kilde: Økonomi- og indenrigsministeriet

¹³ Regnskab 2012-tal stemmer ikke med tallene fra sidste årsrapport, da konteringspraksis har ændret sig på ejendomsskatteområdet, hvorfor tallene fra 2012 i årets rapport er tilpasset 2013 for at kunne sammenlignes med disse.

¹⁴ Regnskab 2012-tal stemmer ikke med tallene fra sidste årsrapport, da konteringspraksis har ændret sig på ejendomsskatteområdet, hvorfor tallene fra 2012 i årets rapport er tilpasset 2013 for at kunne sammenlignes med disse.

¹⁵ Sager vedrørende fejl i fradrag fra forbedringer er ikke medtaget, da der er oprettet en tilskudsordning til delvis dækning af omkostninger til disse tilbagebetalinger.

Serviceområdet

Københavns Kommune har i 2013 et mindreforbrug på service på 0,3 mia. kr.

Københavns Kommune overholdt i 2013 sin andel af aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi. Regnskabet på kommunens serviceområde udviser et forbrug på 22,6 mia. kr. svarende til et mindreforbrug i forhold til vedtaget budget på 541 mio. kr. (2,3 pct.) og 327 mio. kr. (1,4 pct.) i forhold til den aktuelle serviceramme. Nedreguleringen af det oprindelige budget skyldes primært justeringen af pris og lønniveauet samt en række negative DUT-sager.¹⁶

Mindreforbruget er fordelt ud på kommunens forskellige forvaltningsområder. En del af mindreforbruget er udtryk for institutionernes opsparinger, som de ønsker at videreføre til det kommende år.¹⁷ Institutionerne har på denne måde mulighed for at sparre op til større indkøb eller renoveringer, fx af en legeplads på en daginstitution.

Som det ses af oversigten bruges servicemidlerne primært på de store velfærdsområder; børne- og ungdomsområdet (40,9 pct.), socialområdet (22,3 pct.) og sundheds- og ældreområdet (18,4 pct.)

Børn og unge

De københavnske folkeskoler rummede i 2013 omkring 33.850 elever, heraf ca. 950 elever i specialklasser. I 2013 indførte Københavns Kommune en ekstra time ugentlig i dansk for 3. klasse, i engelsk for 8. klasse og i samfundsfag for 9. klasse. Det samlede ugentlige timetal for 1. til 9. klasse var i København i 2013 dermed 90 timer over det vejledende timetal fra Undervisningsministeriet. I april 2013 blev skoleområdet ramt af lockout i forbindelse med lærernes overenskomstforhandlinger.

Omkring 57.000 børn og unge mødte i 2013 dagligt op i Københavns daginstitutioner, fritidsinstitutioner og klubber.

I de sidste fem år har de københavnske daginstitutioner oplevet en generel stigning. Dette skyldes både, at der har været en stor stigning i børnetallet, og at flere og flere vælger at bruge daginstitutionstilbuddet. Fra 2012 til 2013 er der for eksempel sket en stigning i brugen af vuggestuepladser for de 0-2 årige på ca. 2,0 procentpoint.

På daginstitutionsområdet har Københavns Kommune i 2013 løftet indsatsen overfor udsatte børn og unge ved at indføre en opgradering af de sociale normeringer i institutionerne, som har betydet flere ansatte pædagoger. Endvidere har København afsat flere midler til forebyggelse og tidligere behandling samt øget kapaciteten i byens børnefamiliecentre.

København har også åbnet et Børnehus i 2013, som skal tage sig af børn fra hele Region Hovedstaden, der har været udsat for seksuelle overgreb. I Børnehuset skal kommune, politi og sundhedsvæsen sammen hjælpe barnet og familien med en koordineret indsats.

På klubområdet igangsatte København i 2013 en strukturreform, som skal sikre, at ca. 16.000 unge kan gå gratis i klub, og at der kan tilbydes en mere helhedsorienteret indsats overfor udsatte unge.

Det sociale område

København har særlige udfordringer på det sociale område. Den stigende ulighed slår hårdest igennem i hovedstaden, og medfører, at København har flere socialt udsatte borgere

82%

De tre store velfærdsområder udgør 82 pct. af det samlede serviceforbrug i Københavns Kommune.

¹⁶ DUT står for Det udvidet totalprincip og er statens regulering af kommunernes budget i forbindelse med nye lovforslag

¹⁷ Se note 13 for oversigt over institutionernes uforbrugte servicemidler som overføres til 2014.

Serviceudgifter, forvaltningsopdelt

mio. kr.	Regnskab 2012	Vedttaget budget 2013	Korrigeret budget 2013	Regnskab 2013	Afgivelse i forhold til korrigeret budget	Afgivelse i procent
Børne- og Ungdomsforvaltningen	8.985	9.271	9.355	9.261	94	1,0%
Socialforvaltningen	4.913	5.058	5.044	5.037	7	0,1%
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	4.236	4.319	4.188	4.155	33	0,8%
Økonomiforvaltningen	2.086	2.333	2.290	2.237	53	2,3%
Teknik- og Miljøforvaltningen	872	816	825	815	10	1,2%
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen	737	755	735	714	21	2,8%
Revision, Borgerrådgiveren og Beredskab	266	276	274	275	-1	-0,2%
Kultur- og Fritidsforvaltningen	203	201	138	141	-3	-2,2%
Servicebufferpuljen ¹⁸	-	146	113	-	113	-
I alt	22.299	23.175	22.962	22.634	327	1,4%
Eks. servicebufferpuljen	-	23.029	22.848	-	214	0,9%

end gennemsnittet i landets øvrige kommuner. Københavns Kommune har i 2013 indgået en partnerskabsaftale med Økonomi- og Indenrigsministeriet om en særlig social indsats i udvalgte byområder. Med aftalen modtager Københavns Kommune 100 mio. kr. årligt i perioden 2013-2015 fra den såkaldte 'social særtilskudspulje'. Midlerne skal bruges til at styrke de kommunale indsatser i de byområder, hvor en høj andel af borgerne har psykisk sygdom, misbrugsproblemer, er arbejdsløse eller kriminelle. De udvalgte områder er: Tingbjerg/Husum, Bispebjerg/København Nordvest, Nørrebro, Valby/Vigerslev, Vesterbro/Kongens Enghave og Amager/Sundby.

På børnehandicapområdet har Københavns Kommune haft fokus på at forbedre den

kommunale sagsbehandling. Socialudvalget vedtog således i 2013 en handleplan for området, der har igangsat en række aktiviteter for at forbedre sagsbehandlingen vedrørende børn og unge med handicap.

Endelig åbnede København i august 2013 sit første permanente stofindtagelsesrum "Skyen" på Vesterbro. Formålet med stofindtagelsesrum er dels at tilbyde stofbrugere mulighed for indtagelse af stoffer under social- og sundhedsfaglig rådgivning, dels at skabe en relation til brugerne med henblik på brobygning til det øvrige social- og sundhedsfaglige hjælpesystem og eventuel behandling, og dels at begrænse omfanget af stofindtag i det offentlige rum for at skabe tryghed for øvrige beboere og erhvervsdrivende på Vesterbro.

¹⁸ Servicebufferpuljen er en budgetteret reserve, der blandt andet har til formål at sikre overholdelsen af servicerammen i forbindelse med overførelser mellem årene.

Sundhed og ældre

I 2013 har der på ældreområdet fortsat været fokus på at understøtte de ældre borgere i at være selvhjulpne længst muligt. I 3. kvartal 2013 modtog 10 % af alle borgere med praktisk hjælp hverdagsrehabiliterende ydelser, hvilket er en stigning siden 2012.

Brugerundersøgelser i 2013 om tilfredsheden med aktivitetstilbud, plejehjem og hjemmepleje viser, at den samlede tilfredshed med plejehjem og aktivitetstilbud ligger over målet om en score på mindst 80, mens hjemmeplejen fortsat ligger under målet. Tilfredsheden med aktivitetstilbud er øget signifikant fra en score på 87 til 90. Der arbejdes videre med en række fokusområder for plejehjem og hjemmeplejen for at øge brugertilfredsheden.

På sundhedsområdet har København særlige udfordringer med en middellevetid, der er to år lavere end gennemsnittet for hele landet. Dette skyldes i høj grad rygning, risikabelt alkoholforbrug, usund kost og fysisk inaktivitet samt forurening i byen.

Arbejdet med at opbygge en ny struktur for det borgernære sundhedsvæsen er i gang over hele landet. Siden 2009 har Københavns Kommune etableret lokale 'Sundhedshuse'

med blandt andet forebyggelsescentre og sygeplejeklinikker, der skal sikre et fagligt højt og ensartet sundhedstilbud til alle københavnere. Der ses en løbende stigning i brugen af disse. Til og med 3. kvartal 2013 var der aflagt 21.404 besøg i byens sygeplejeklinikker. I 2013 åbnede Sundhedshuset på Nørrebro.

Københavns Kommune har i 2013 igangsat nye initiativer for 30 mio. kr. årligt målrettet en styrket indsats på sundhedsområdet. Der er blandt andet fokus på borgerrettede forebyggelsestilbud vedrørende kost, rygning, alkohol og motion. I 2013 modtog 10.871 borgere et borgerrettet forebyggelsestilbud. For at understøtte motionen er der også sat fokus på bevægelse i de københavnske institutioner samt på at udbygge byens idrætsfaciliteter. Ligesom indsatsen Røgfrit København 2025 blev igangsat i 2013 for at nedbringe antallet af daglig-rygere.

Der er ligeledes fokus på at forebygge hospitalsindlæggelser, der potentielt kan forebygges ved en kommunal indsats, samt på hurtigst muligt at hjemtage færdigbehandlede patienter fra hospitalerne.

Anlægsområdet

Københavns Kommune har i 2013 fastholdt et forbrug på 3,6 mia. kr. på anlæg, hvilket dog er udtryk for et mindreforbrug på 0,3 mia. kr. i forhold til budgettet.

I Økonomaftalen mellem KL og Regeringen blev det besluttet at indføre et anlægsloft for kommunerne i 2013. Oprindeligt gav dette Københavns Kommune en anlægsramme på 3,6 mia. kr. i 2013. Loftet blev dog efterfølgende hævet med 2 mia. kr., for at understøtte beskæftigelsen og den økonomiske vækst. Københavns Kommunes korrigerede budget for 2013 var herefter på 3,9 mia. kr.

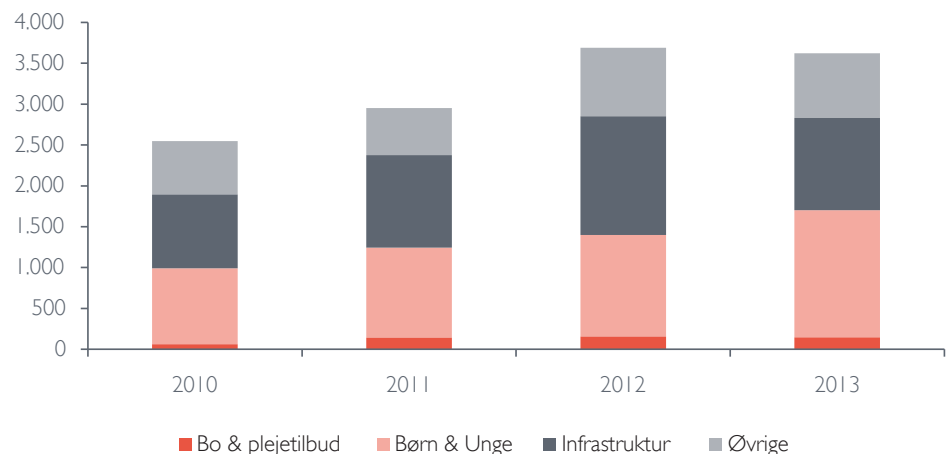
Efter to år med store stigninger i anlægsniveauet i 2011 og 2012 fastholder Københavns Kommune med et samlet forbrug på 3,6 mia. kr. i 2013 det høje anlægsniveau fra 2012. Trods anlægsloftet har der således været mulighed for et højt anlægsinvesteringsniveau i København.

Bo- og plejetilbud

Københavns Kommune har i 2013 etableret og moderniseret 183 sociale botilbud. Der er etableret 35 nye pladser til borgere med handicap, mens 72 pladser er blevet moderniseret. Til unge sindslidende er der etableret 17 nye midlertidige pladser, mens 49 pladser er blevet moderniseret. Endvidere er der etableret 10 skæve boliger til udsatte borgere på Toften i Nordvest.

Kommunen arbejder også på at gøre byens plejecentre til ældre tidssvarende. Der er i 2013 blandt andet blevet etableret nye fællesarealer på plejecentrene Kærbo og Absalonhus, nye produktionskøkkener på Skjulhøjgård og Rehabiliteringscenter Bispebjerg samt nye faciliteter til Dagscenter for demente i De Gamles By. Der er desuden kommet 166 teknologiske plejetoiletter på tre rehabiliteringscentre samt ét plejecenter.

Københavns Kommunes bruttoanlægsudgifter i årene 2010 - 2013 (2013 priser)

Børn og unge

Det stigende antal børn og unge i Københavns Kommune medfører stor byggeaktivitet på området. I 2013 er der etableret 1.089 daginstitutionspladser til 0-6 årige. Pladserne er dels etableret via nybyggeri eller udvidelser af eksisterende institutioner, og dels via midlertidige daginstitutioner, hvor børnene bliver passet, indtil de permanente pladser er klar til indflytning. På denne baggrund har Københavns Kommune i 2013 kunne opfylde målsætningen om, at alle børn skal tilbydes pasning indenfor en radius af fire km fra hjemmet.

Der er i 2013 blevet etableret tre nye skolespor ved udbygning af henholdsvis Utterslev, Vanløse og Tøve Ditlevsens skole. I tilknytning til skoleudvidelserne er der etableret fritidsordninger med sammenlagt 300 pladser. Københavns Kommune har desuden i 2013 erhvervet bygninger til en helt ny skole på Østerbro med to spor fra 0-9 klasse, samt 200 fritidsordningspladser. Endelig er 27 folkeskoler blevet helhedsrenoverede i forhold til modernisering, klimatilpasning og energirenovering. Udbygningen på skole- og daginstitutionsområdet fortsætter i de kommende år, så kapaciteten løbende tilpasses det stigende børnetal.

Infrastruktur

Der er i 2013 blevet skabt endnu flere rekreative områder til københavnernes blandt andet ved Sønder Boulevard og Enghave Station. Den grønne cykelrute "Carlsberggruten" er blevet færdiggjort. Valby har fået en storbyhave, Husum har fået en lommepark og Cirkeline- og Yrsaplads på Vesterbro har fået grønne gårdhaver. Istedgade er blevet formet

som en strøggade med fokus på gadens handelsliv, cafeer, busser, fodgængere og cyklister.

Københavns Kommune har desuden forsøgt at skabe forbindelse mellem by og havn. I 2013 er 'Den Blå Rute' blevet indviet, som muliggør kajaksejlads bag om Holmen. Ydermere tilbyder den nye attraktion Kalvebod Bølge mulighed for ophold ved vandet og maritime aktiviteter.

Mange steder i København er der fortsat blevet lavet tiltag for at forbedre forholdene for cyklisterne blandt andet ved krydsombygninger. Derudover er der i 2013 blevet anlagt 2,2 km ny cykelsti, 4,3 km cykelbane, 1,3 km dobbelrettet cykelsti og sidst har 23,7 km eksisterende cykelsti fået nyt slidlag. Også forholdene for bilisterne er blevet forbedret med 164 nye skråparkeringspladser i 2013.

I 2013 åbnede en ny multihal på Arsenaløen, som kan rumme mange forskellige idræts-tilbud. Der blev anlagt en vandidrætslegeplads i Fælledparken, hvor der også er gjort plads til både løbehjuls- og skaterbane. Endelig blev renoveringen af 41 af kommunens idrætsanlæg, der har stået på siden 2007, afsluttet i 2013, hvormed mange fodboldklubber blandt andet har fået nye klubhuse.

Det 4-årige projekt vedrørende renovering af byens legepladser blev også færdigt i 2013, hvormed alle byens 126 offentlige legepladser nu er blevet istandsat med henblik på at tilbyde mere leg og bevægelse i byrummet. Det gennemsnitlige besøgstal på en legeplads er efter istandsættelse steget med 28 pct. til 264 besøgende per dag.

4.400

årsværk svarer den samlede beskæftigelseeffekt af anlægsforbruget i 2013 til.

Anlægsprojekter, der er ibrugtaget i 2013*	Antal
Daginstitutioner	26
Skoler og fritidshjem/-klubber	20
Etablering af skolespor og fritidstilbud	3
Ældre og sundhed	20
Bo- og boligtilbud	16
Gader, veje, cykelstier mv.	18
Byrum	9
Idræt og kultur	15
Administration	22
Andet	10
I alt	159

* Et anlægsprojekt kan eksempelvis være renovering af dele af en institution, ombygning af et vejkryds, etablering af et klubhus til en idrætsforening eller en ny reception i en af kommunens bygninger.

Fokus på eksekvering

Et højt anlægsniveau sætter gang i væksten og skaber arbejdspladser. Der har igen i 2013 været et massivt fokus på eksekvering i Københavns Kommune via projektet 'Fast Track', som er med til at sikre fremdrift og koordinering i byens anlægssager via en løbende opfølgning på hvilke typer af projekter, der er forsinkede, hvad årsagerne hertil er, og hvordan det eventuelt kan løses. På trods heraf er det ikke nået at eksekvere hele budgettet på anlægsområdet.

Som det ses af oversigten bruges anlægsmidlerne primært på teknik- og miljøområdet (ca. 35 pct.) og kultur- og fritidsområdet (ca. 40 pct.), hvilket skyldes at kommunens ejendomsenhed (Københavns Ejendomme), som bygger og renoverer for hele kommunen, i 2013 hørte under denne forvaltning. Københavns Ejendomme hører fra 1. januar 2014 til Økonomiforvaltningen.

I 2013 er en række projekter som broen over inderhavnen, Langelinjeskolen og daginstitution i Studiestræde blevet forsinket i anlægsfasen. Forsinkelserne skyldes blandt andet konkurser, højere licitationsresultater end

budgetteret og problemer med entreprenører. Der er i Fast Track regi stort fokus på forsinkelserne i både planlægnings- og anlægsfasen. Der vil blive foretaget analyser af årsager til forsinkelserne, som også vil inddrage styringen af anlæg i Københavns Kommune, herunder arbejdsdeling, snitflader m.v. Analyserne skal være færdige inden sommeren 2014, så resultaterne og eventuelle nye løsningsmuligheder kan indgå i budgetforhandlingerne for budget 2015.

Der er i 2014 ikke fastsat et anlægsloft for kommunerne, som det var tilfældet i 2013. Kommunerne skal dog koordinere deres budgetter, således at de samlet holder sig inden for en anlægsramme på 18,3 mia. kr. I 2014 udgør Københavns Kommunes vedtagne budget 3,9 mia. kr., efter at Københavns Kommune i forhandlingerne med KL reducerede bruttoanlæg med 200 mio. kr., for at bidrage til overholdelsen af kommunernes samlede anlægsramme.

Der er rum i budgettet for 2014 til at hæve anlægsniveauet i forhold til 2013, og Københavns Kommune vil derfor fortsat understøtte udviklingen ved at sætte fokus på eksekvering.

Udvalgenes anlægsudgifter

Mio. kr. 2013 p/l	Vedtaget budget 2013	Korrigeret budget 2013	Regnskab 2013	Dif. til vedtaget budget	Dif. til korrigeret budget	Vedttaget budget 2014
Kultur- og Fritidsudvalget	1.100	1.442	1.435	-334	7	1.121
Teknik- og Miljøudvalget	1.397	1.432	1.282	115	150	1.384
Økonomiudvalget	509	720	680	-171	40	374
Børne- og Ungdomsudvalget	513	186	149	364	37	823
Sundheds- og Omsorgsudvalget	20	73	46	-26	26	103
Socialudvalget	66	35	23	43	12	103
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	4	6	6	-2	1	6
I alt	3.610	3.895	3.621	-10	274	3.914

Beskæftigelse

Ledigheden i København har været faldende i 2013, men er stadig højere end landsgennemsnittet. Københavns Kommune har igangsat en række beskæftigelsestiltag for at få endnu flere ledige københavnere i arbejde.

I 2013 har Københavns Kommune oplevet et mindre fald i den sæsonkorrigerede bruttoledighed. Ultimo 2013 havde Københavns Kommune en bruttoledighed på 7,2 pct., hvilket er et fald fra ultimo 2012, hvor ledigheden udgjorde 7,8 pct.

I forhold til sammenlignelige kommuner havde Københavns Kommune en overledighed på 2.600 personer (0,9 pct.) ultimo 2013 svarende til et fald på ca. 800 personer siden ultimo 2012.

Modsat gælder det for antallet af førtidspensionister, hvor 9 pct. af arbejdsstyrken i hele landet er tilkendt førtidspension, mens det tilsvarende tal for Københavns Kommune kun er 5 pct.¹⁹

Beskæftigelsestiltag i Københavns Kommune

Den store udfordring i de seneste - og de kommende - år er at sikre grundlaget for, at der kan skabes vedvarende vækst, som stimulerer beskæftigelsen og nedbringer ledigheden. Københavns Kommune har vedtaget en række beskæftigelsestiltag for at styrke indsatsen for at få flere ledige københavnere i arbejde. I budgetaftalen for 2013 samt overførselssagen 2012-2013 blev der afsat i alt 54,6 mio. kr. til beskæftigelsesområdet i 2013 med initiativer rettet mod at nedbringe den forholdsvise høje ledighed i København og styrke de lediges kompetencer og potentiale.

I budget 2013 blev der afsat midler til øget indsats mod langtidsledige og ledige i risiko for at miste dagpengereetten. Herunder en indsats målrettet mod øget anvendelse af

ordinære uddannelser inden for områder med mangel på arbejdskraft, og et intensiverede kontaktføreløb for borgerne med fokus på vejledning om brancheskift og opkvalificeringsmuligheder, for at sikre et bedre match mellem de lediges kvalifikationer og de kompetencer, der efterspørges på arbejdsmarkedet.

Samtidig blev der i 2013 igangsat en række initiativer for at nedbringe ledigheden blandt nyuddannede og akademikere, og der blev afsat midler til at etablere flere jobrotationsforløb for dermed at give flere ledige mulighed for at få fodfæste på arbejdsmarkedet.

I overførselssagen 2012-2013 blev der ligeledes afsat midler til at nedbringe ledigheden særligt for dimittender, langtidsledige og personer, der risikere at falde ud af dagpenge-systemet. Herudover blev der afsat midler til en indsats for at bringe sygemeldte borgere hurtigere tilbage på arbejdsmarkedet. Der blev endvidere afsat 1,8 mio. kr. til at øge antallet af fleksjob i Københavns Kommune.

Siden 2010 har Københavns Kommune haft et særligt fokus på udfordringen med manglende praktikpladser til unge. I 2010 vedtog Borgerrepræsentationen Københavns 'Ungejobpakke' med en målsætning om at realisere 500 ekstra kommunale uddannelsesaftaler inden 2013. Målet blev indfriet allerede i 2011. Da stadig flere unge står uden praktikplads, er den særlige indsats videreført i 2013. Samlet set havde Københavns Kommune en målsætning om at indgå 1.496 nye uddannelsesaftaler i 2013. Ved udgangen af året havde kommunen og de kommunale selskaber indgået i alt 1.297 uddannelsesaftaler.

¹⁹ Kilde: Jobindsats.dk

Udvalgte offentlige overførelser i 2013

Hele landet	A-dag- penge	Kontant- hjælp*	Sygedag- penge*	Ledig- heds- ydelse*	Fleksjob	Førtids- pension
Fuldtidspersoner i pct. af arbejdsstyrken (16-66 år)	4,1	1,6	1,4	0,4	2,0	8,9
Antal fuldtidspersoner	109.496	41.330	36.969	10.398	54.216	239.716
København						
Fuldtidspersoner i pct. af arbejdsstyrken (16-66 år)	5,0	2,5	1,3	0,3	0,7	5,0
Antal fuldtidspersoner	14.832	7.100	3.948	758	1.894	14.719

* For kontanthjælp, sygedagpenge og ledighedsydelse er der tale om jobklare i matchgruppe 1.
Kilde: Jobindsats.dk

I tillæg til de kommunale praktikpladser anvender kommunen partnerskaber og sociale klausuler til at kræve, at private virksomheder også opretter flere praktikpladser. Kommunen har i 2013 stillet krav om i alt 76 praktikant-årsværk i forbindelse med indkøb af tjenesteydelser og bygge- og anlægsprojekter samt indgået partnerskabsaftaler med BL – Danmarks Almene Boliger, Dansk Byggeri og Dansk Erhverv.

Overførselsudgifter

Kommunerne har ansvaret for forsørgelses- ydelser til kommunens ledige, herunder forsikrede ledige, kontanthjælpsmodtagere, sygedagpengemodtagere og førtidspensionister. I 2013 brugte Københavns Kommune ca. 6,6 mia. kr. på de største overførselsområder, hvilket var 172 mio. kr. mindre end det korrigerede budget. Heraf skyldes 85 mio. kr. ekstraordinære refusionsindtægter til kontanthjælp og sygedagpenge vedrørende tidligere år.

87 mio. kr. vedrører afvigelserne mellem budgetterede og realiserede bestande og enhedspriser.

Der var færre personer på kontanthjælp og revalidering end budgetteret i det korrigerede budget, mens den gennemsnitlige udgift var lidt højere. Det bidrog foruden de ekstraordinære indtægter til et mindreforbrug på 5 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget.

På dagpengeområdet var der et mindreforbrug på 28 mio. kr., hvilket skyldes to modsatrettede forhold. Den gennemsnitlige udgift var lavere end budgetteret, hvilket primært skyldes, at a-kasserne har et efterslæb i deres indberetninger af a-dagpengeudgifter til forsikrede ledige. Modsat var der flere personer, der modtog dagpenge end budgetteret på det korrigerede budget.

Der var færre personer på sygedagpenge end budgetteret på det korrigerede budget, mens den gennemsnitlige udgift var højere. Det bidrog foruden de ekstraordinære indtægter til et mindreforbrug på 31 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget.

På førtidspensionsområdet var der et mindreforbrug til førtidspension på 30 mio. kr.

Københavns Kommunes samlede overførselsudgifter

2013 p/l i mio. kr.	Vedtaget Budget	Korrigeret Budget	Regnskab	Afvigelse
Kontanthjælp, arbejdsmarkedsydelse og revalidering	2.439	2.534	2.462	-72
A-dagpenge	1.956	1.760	1.732	-28
Sygedagpenge	790	756	725	-31
Fleksjob, ledighedsydelse mm.	288	362	350	-12
Førtidspension	1.344	1.319	1.290	-30
I alt	6.818	6.732	6.560	-172

*Et anlægsprojekt kan fx bestå af renovering af flere pladser.

Størstedelen af mindreforbruget kan tilskrives, at færre førtidspensionister på den gamle ordning har valgt at benytte sig af muligheden for i andet halvår 2013 at overgå til den ny førtidspensionsordning end forventet.

Vækst

For at stimulere beskæftigelsen arbejder Københavns Kommune på at gøre hovedstaden mere attraktiv for erhvervslivet. Der er blandt andet fokus på at skabe bedre forhold for mindre erhvervsdrivende. I 2013 blev erhvervsafgiften til udeservering på byens cafeér afskaffet.

I juni 2013 åbnede International House Copenhagen, som er et samarbejde mellem Københavns Kommune, Københavns Universitet, Rigshospitalet og en række andre private og offentlige organisationer. Huset tilbyder én samlet indgang til København, hvor udenlandske borgere kan få hjælp til opholdstilladelse såvel som jobsøgning, fritidsaktiviteter m.v. Målet er at tiltrække og fastholde studerende, vidensarbejdere og deres familier i København.

Herudover skal initiativet sikre, at udenlandske investorer og virksomheder også oplever København som en attraktiv by at bosætte sig i.

1.297

uddannelsesaftaler indgik Københavns Kommune og de kommunale selskaber i 2013.

Økonomistyring

De igangsatte initiativer vedrørende styrkelse af kommunens økonomistyring virker, derfor fortsætter Københavns Kommune arbejdet. Der er på flere områder stadig lidt vej endnu for at nå kommunens ambitiøse målsætninger.

Det vedholdende fokus på økonomistyringen over de sidste år har igangsat mange nye initiativer, som har styrket kommunens økonomi og styring. Siden 2010 der sket et fald i antallet af væsentlige revisionsbemærkninger.

Initiativerne er i tråd med det statslige arbejde, der er igangsat på baggrund af kommuneaftalen for 2013 under overskriften 'God økonomistyring' samt KL's arbejde med at styrke kommunernes regnskabsprognoser.

Det er blandt andet besluttet, at alle enheder i kommunen skal periodisere årsbudgettet ud på måneder for at kunne identificere afvigelser i forbruget, som vil kunne medføre budgetafvigelser. Derudover er der indført en øvre grænse for institutionernes mulighed for at overføre uforbrugte servicemidler mellem årene.

Faktura

Kommunen har en målsætning om, at 98 pct. af regningerne skal være betalt indenfor 30 dage fra afsendelsen af fakturaen. I 2013 var gennemsnittet 94 pct. Der er sket en forbedring over de sidste år, men der er stadig lidt vej igen før det fastsatte mål er nået.

I 2013 er der kommet en selvbetjeningsløsning til oprettelse og godkendelse af kommunens interne regninger. Dermed kan konteringen bedre valideres, arbejdsgange med papirbilag er gjort overflødige, og posteringerne kommer hurtigere ind i regnskabet. I 2014 udvikles en løsning, der kan bruges til oprettelse af fakturaer til borgere og virksomheder.

Indkøb

Der er fortsat fokus på at optimere kommunens indkøb, så det bliver nemt for de enkelte institutioner at købe ind og få god kvalitet til god pris. I 2013 har nye fælles indkøbsaftaler tilvejebragt potentielle effektiviseringer for 42,5 mio. kr. (brutto) til budget 2014.

For samlet set at indhente besparelserne, er det afgørende, at alle enheder handler ind på kommunens obligatoriske indkøbsaftaler. For at skabe fokus herpå, er der implementeret et nyt ledelsesinformationsværktøj, der viser aftaleoverholdelse på obligatoriske indkøbsaftaler fordelt på forvaltninger og institutioner. Ligeledes er kommunens Netbutik relanceret i 2013 med endnu flere indkøbsaftaler.

Samling af administrative opgaver

Det blev i 2012 besluttet at samle størstedelen af kommunens registreringsopgaver på regnskabsområdet samt at etablere en fælles tværgående løn- og personaleadministration. Det er målet, at dette vil lette indberetning og adgang til data for de enkelte enheder samt sikre en ensartet kontering, bedre ledelsesinformation og bedre opfølgning på tværs i kommunen. Lederen på den enkelte institution kan via portalen "Min Lederside" finde målrettet information, data og redskaber til at understøtte opgaveløsningen.

Medio 2013 blev samlingen af de administrative opgaver i en fælles enhed opstartet. I marts 2014 er alle kommunens syv forvaltninger overgået. Samlingen har været understøttet med efteruddannelse. Der arbejdes nu på at færdiggøre det fremtidige fælles koncept for kontrol og ledelsestilsyn.

Afvigelser mellem regnskabsprognoser og regnskab 2013

Pct.	1. Kvartalsprognose	2. Kvartalsprognose/ Halvårsregnskab	3. Kvartalsprognose
Service	1,0%	1,0%	0,4%
Bruttoanlæg	7,1%	5,6%	4,7%
Overførsler mv.	5,1%	3,4%	2,2%
KK Mål	1,5%	1,0%	0,5%

Ledelsesreform

Ovennævnte tiltag, der skal minimere tiden en leder bruger på administrativt arbejde, blev i 2013 fulgt op af en 'tillidsdagsorden'. Tillidsdagsordenen skal søge af fjerne unødvendige kontroller, så lederne kan bruge deres tid på at lede og medarbejderne på de faglige kerneopgaver. De økonomiske kontroller skal i videst muligt omfang systemunderstøttes eller varetages af kommunens "shared-service" enhed – Koncernservice. Der er generelt fokus på kvalitet og produktivitet med henblik på at se, om vi kan løfte de kommunale opgaver på en smartere måde, så vi udnytter medarbejdernes tid bedst muligt.

Forbedret økonomisystem

Københavns Kommune skal have en ny og forbedret systemunderstøttelse af økonomistyringen. Systemet er et stort fælles projekt med fokus på fælles løsninger, der kan standardisere de økonomiske processer på tværs af kommunen. Formålet med implementeringen er at sikre de bedste forudsætninger for styring af kommunens økonomi, produktivitet og effektivitet. Endvidere skal det være med til at skabe bedre ledelsesrum og understøtte de enkelte enheder i kommunen med let tilgængelige værktøjer og ledelsesinformation. I 2013 har tværgående fagspecifikke arbejdsgrupper igangsat arbejdet med at klargøre udbuddet m.v. Selve systemet forventes implementeret i 2018.

Prognosepræcision

For at forbedre den økonomiske styring har Københavns Kommune fastsat en målsætning for forvaltningernes budgetopfølgning, der angiver en maksimal afvigelse mellem det prognosticerede forbrug og regnskabsresultatet, som mindskes fra 1,5 pct. i 1. kvartalsprognose til 0,5 pct. i 3. kvartalsprognose. Den ambitiøse målsætning er i 2013 for første gang samlet set nået på serviceområdet, som er det mest centrale styringsområde. Der er derimod stadig et stykke vej på anlægs- og overførselsesområdet. Set over flere år sker der dog forbedring, hvilket blandt andet skyldes den kvartalsvise opfølgning på kommunens anlægsprojekter (jf. afsnit om anlægsområdet).

Der vil fremadrettet stadig være fokus på en forbedret prognosepræcision for de enkelte forvaltninger. I 2014 vil der blive taget fat på kommunens prognostisering af overførselsesområdet. Endelig er det afgørende at styrke sammenhængen mellem regnskabsresultatet og kommunens budgetlægning.

De kommende år

I de kommende år vil Københavns Kommune fortsætte arbejdet med at skabe en by for alle. I 2014 vil det primære fokus være på at sikre en god start på implementeringen af den nye folkeskolereform.

Københavns Kommune fortsætter i 2014 arbejdet med at skabe en hovedstad i social balance med plads til alle. Der er afsat midler i de kommende år til at bygge flere almene boliger og flere ungdomsboliger. Samtidig er der afsat flere midler til indsatser på social- og sundhedsområdet over de næste fire år, som blandt andet skal gå til at løfte handicapområdet, ekstra støtte til udsatte børn og unge, borgere med misbrugsproblemer samt til borgere som er ramt af sygdom. Ligeledes er der afsat en ældre pakke målrettet de svageste ældre.

Børn og unge

Frem mod 2015 forventes ca. 1.300 flere børn i alderen 0-5 år og ca. 2.600 flere børn i folkeskolealderen. Derfor fortsætter arbejdet med at udvide byens eksisterende daginstitutioner og skoler og bygge nye til. Disse anlægsinvesteringer skaber jobs og medvirker således også til at nedbringe ledigheden.

I juni 2013 blev der indgået forlig om en ny folkeskolereform, som skal medvirke til at øge det faglige niveau i folkeskolen markant, og føre til at flere unge efter folkeskolen kommer videre i uddannelsessystemet. Reformens tre mål, om at alle elever skal udfordres, den sociale baggrunds betydning skal mindskes og tilliden til folkeskolen skal styrkes, er i høj grad sammenfaldende med de pejlemærker for folkeskolen, som Københavns Kommune har besluttet.

Reformen er gældende fra skoleåret 2014-15 og vil medføre en større omlægning af undervisningen på byens mange skoler. Der vil derfor i det kommende år være fokus på at sikre en god implementeringen, som fastholder et godt arbejdsmiljø blandt skolelærerne.

Beskæftigelse

På trods af de igangsatte tiltag på beskæftigelsesområdet, og de mange anlægsprojekter i byen, er Københavns arbejdsløshed stadig for høj. I de kommende år fortsætter kommunen derfor den fokuserede indsats, herunder blandt andet arbejdet med at hjælpe de ledige akademikere og langtidsledige tættere på et job, og at skabe flere private praktikpladser til unge på erhvervsuddannelse. I 2014 igangsættes nye initiativer, der skal understøtte at virksomhederne oplever kommunen som en naturlig rekrutteringspartner. Ligesom der sættes fokus på social dumping ved at oprette en kontrol-enhed, som skal sikre at eksterne samarbejdspartnere overholder kommunens krav om at tage et socialt ansvar.

Der er igangsat flere reformer på beskæftigelsesområdet. Fra d. 1. januar 2014 træder Kontanthjælpsreformen i kraft. Dette betyder blandt andet, at kontanthjælp bliver afskaffet for unge under 30 år, der ikke har en uddannelse, og erstattes af uddannelseshjælp på niveau med SU. Samtidig bliver personer, der kan arbejde, mødt med et krav om at arbejde for kontanthjælpen for eksempel i en nytteindsats. Med kontanthjælpsreformen er der endvidere blevet indført gensidig forsørgerpligt for samlevende par, som er fyldt 25 år.

I december 2013 blev der indgået en bred politisk aftale om en ny sygedagpengemodel. Reformen forventes fuldt implementeret 1. januar 2015, men nogle dele dog træder dog allerede i kraft 1. juli 2014, og bevirker at alle sygemeldte bliver sikret et forsørgelsesgrundlag under hele deres sygdomsforløb.

Endvidere har regeringens nedsatte ekspertudvalg på beskæftigelsesområdet (Carsten

Koch-udvalget) netop fremsat første del af deres arbejde med konkrete anbefalinger til en aktiv beskæftigelsesindsats overfor de forsikrede ledige. Anden del af arbejdet vil omfatte de ikke arbejdsmarkedsparede, herunder personer på kontanthjælp, sygedagpenge, ledighedsydelse og revalidering.

Sikker by

København skal være en tryk by at bo i. Der er derfor afsat 26 mio. kr. årligt i 2014-17 til at styrke de indsatser, der har størst kriminalpræventiv effekt, og udvide det gode samarbejde både internt på tværs af kommunens forvaltninger og med eksterne samarbejdspartnere og myndigheder. Evalueringen af de enkelte indsatsers effekt vil fortsætte.

International vækst og kultur

Københavns Kommune arbejder sammen med omegnskommunerne og Region Hovedstaden om at skabe en stærk vækstregion. I det kommende år oprettes et fælles regionalt EU-kontor for at sikre mere EU-støtte til innovation i små og mellemstore virksomheder.

Ligeledes arbejdes på at fremme København som forskningscentrum. Der er i de kommende år afsat midler til at etablere et forskningscenter for velfærdsteknologi i samarbejdet med universiteterne.

Store events giver en enestående chance for at profilere København internationalt, hvilket på sigt kan medvirke til at øge væksten ved at trække flere besøgende og investeringer til byen. Der er i 2014 afsat en eventpulje på 4 mio. kr. til at støtte større events og festivaler i byen. Ligeledes skal København 10. maj 2014 være vært for Det Internationale Melodi Grand Prix 2014 (Eurovision Song Contest).

Det forventes at blive en stor folkefest i hovedstaden med masser af gæster fra hele Europa.

Europas miljøhovedstad

København har i februar 2014 modtaget EU-Kommissionens pris som 'Europas miljøhovedstad 2014'. Det er en anerkendelse af hovedstadens målrettede klimaindsats, som blandt andet omfatter, at byen har mange grønne områder, og at 90 pct. af alt bygningsaffald bliver genbrugt. Når byens skoler m.v. renoveres sker det også med fokus på klimatilpasning og energigenerering. Endvidere cykler københavnere til og fra arbejde og uddannelsessteder, hvilket kommunen understøtter via en løbende forbedring og udvidelse af byens cykelstier. Arbejdet med at udbygge cykelinfrastrukturen fortsætter i de kommende år, blandt andet anlægges flere supercykelstier fra København til omegnskommunerne, så cyklen også bliver det attraktive valg på længere strækninger. Kommunen arbejder også på at forbedre luftkvaliteten ved at reducere bussernes partikkelforurening.

Københavns Kommune har sat sig et mål om, at vi vil være en af Europas rene byer i 2015 og CO₂-neutrale i 2025.

Ny indkøbspolitik

I 2014 skal politikkerne godkende kommunens Indkøbspolitik for 2014-2018, som skal favne de forskellige hensyn, der skal tages i forbindelse med indkøb. Indkøbspolitikken skal understøtte sikker drift og effektiviseringer, samtidig med at den skal understøtte kommunens bredere samfundsmæssige mål om offentlige indkøb, som stiller krav til miljø og sundhed, og som skaber muligheder for det omgivende samfund og erhvervsliv.

Københavns Kommune har vundet EU-Kommissionens pris som 'Europas miljøhovedstad 2014'.

REGNSKAB

s. 50 - 64

Udgiftsbaseret regnskab

	Regnskab 2012	Vedtaget budget 2013	Korrigeret budget 2013	Regnskab 2013	Vedtaget budget 2014
Regnskabsopgørelse, 1.000 kr.					
Skatter	24.591.532	26.474.649	26.475.235	26.551.057	27.616.149
Tilskud og udligning	9.624.462	9.138.999	9.058.969	9.117.826	8.739.070
NOTE 1 Indtægter	34.215.994	35.613.648	35.534.204	35.668.883	36.355.219
Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	1.022.557	1.048.693	1.034.594	1.016.369	1.026.248
Transport og infrastruktur	303.019	315.990	344.901	313.615	294.504
Undervisning og kultur	4.208.004	4.347.875	4.388.760	4.346.698	4.481.129
Sundhedsområdet	2.532.910	2.584.589	2.670.195	2.665.134	2.661.035
Sociale opgaver og beskæftigelse	20.061.379	20.522.455	20.278.607	19.958.237	20.530.912
Fællesudgifter og administration m.v.	4.082.049	4.472.005	4.093.830	4.083.292	4.506.923
Driftsudgifter	32.209.917	33.291.607	32.810.887	32.383.345	33.500.751
Driftsresultat før finansiering	2.006.077	2.322.041	2.723.316	3.285.538	2.854.468
Renteindtægter inkl. udbytte	1.244.073	269.849	402.700	396.835	265.200
Renteudgifter	-176.308	-115.118	-101.118	-87.057	-101.371
Realiseret kursgevinst/tab, netto	-5.162	17.500	16.779	16.096	17.500
Afgift vedr. afståelse af energivirksomheder	-354.000	0	0	0	0
Finansielle poster, netto	708.603	172.231	318.361	325.875	181.329
Resultat af ordinær driftsvirksomhed	2.714.680	2.494.272	3.041.677	3.611.413	3.035.797
Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	651.870	643.767	540.917	509.657	699.292
Transport og infrastruktur	1.147.725	936.142	1.109.178	976.821	979.241
Undervisning og kultur	871.137	1.116.590	909.851	1.036.981	969.846
Sundhedsområdet	11.782	9.363	28.956	16.602	33.084
Sociale opgaver og beskæftigelse	573.661	655.555	876.375	726.541	856.674
Fællesudgifter og administration m.v.	346.622	238.584	426.007	347.483	361.862
Bruttoanlægsudgifter	3.602.796	3.600.001	3.891.284	3.614.086	3.900.000
Samlede anlægsindtægter	738.236	507.808	846.546	674.021	546.936
Anlægsudgifter	2.864.560	3.092.193	3.044.738	2.940.065	3.353.064
Resultat af det skattefinansierede område	-149.881	-597.922	-3.060	671.348	-317.267
Drift (indtægter - udgifter)	-50.030	2.009	25.402	28.906	34
Anlæg (indtægter - udgifter)	-35.823	-7.577	-3.496	-6.396	-7.431
NOTE 2 Forsyning	-85.853	-5.568	21.906	22.509	-7.398
RESULTAT I ALT	-235.733	-603.489	18.846	693.857	-324.665

Alle tabeller i regnskabsdelen vises i løbende priser.

Omkostningsbaseret regnskab

	Resultatopgørelse, 1.000 kr.	2012	2013
	Skatteindtægter (7.68)	24.591.532	26.551.057
	Indtægter fra tilskud og udligning (7.62+7.65)	9.685.428	9.081.425
NOTE 1	Samlede indtægter	34.276.960	35.632.482
	Byudvikling, bolig og miljø (HK0)	1.120.353	927.050
	Transport og Infrastruktur (HK2)	1.260.567	1.230.589
	Undervisning og Kultur (HK3)	4.762.245	5.100.112
	Sundhedsområdet (HK4)	2.554.865	2.629.383
	Sociale opgaver og beskæftigelse (HK5)	20.588.281	20.541.264
	Fællesudgifter og administration (HK6)	3.182.021	3.290.912
	Samlede primære omkostninger	33.468.332	33.719.309
	Resultat før finansielle poster	808.628	1.913.173
	Finansielle nettoindtægter (7.22-7.58)	647.637	362.276
	Resultat af de skattefinansierede område	1.456.265	2.275.449
NOTE 2	Forsyningsvirksomheder	-79.590	18.338
	ÅRETS RESULTAT	1.376.675	2.293.787

Omregningstabel

1.000 kr.	2012	2013
Årets resultat fra det omkostningsbaserede regnskab	1.376.675	2.293.787
- aktiverede nettoanskaffelser	-1.289.992	-1.352.553
+ af- og nedskrivninger	545.865	643.622
-/+ lagerforskydning	-1.020	1.392
+ omkostninger for fremtidige pensioner	203.250	190.812
+ udbetalte tjenestemandspensioner	-1.050.826	-1.075.426
+ øvrige periodiserede omkostninger	-19.569	-7.668
- leasingydelse	-123	-111
+ beregnede leasingrenter	6	3
ÅRETS RESULTAT EFTER UDGIFTSREGNSKABET	-235.733	693.857

Balancen

	I.000 kr.	Primo 2013	Ultimo 2013
	Grunde	5.250.618	5.363.096
	Bygninger	8.502.032	10.097.773
	Tekniske anlæg	418.169	407.983
	Inventar	229.025	239.420
	Aktiver under opførelse	2.452.691	1.560.185
NOTE 3	Materielle anlægsaktiver	16.852.536	17.668.458
	Immaterielle anlægsaktiver	67.070	82.625
NOTE 3	Immaterielle anlægsaktiver	67.070	82.625
NOTE 4	Aktier og andelsbeviser m.v.	8.395.306	9.247.601
NOTE 5	Andre langfristede tilgodehavender	13.921.577	13.664.380
	Udlæg vedr. jordforsyning og forsyningsvirksomheder	40.108	16.969
NOTE 6	Finansielle anlægsaktiver	22.356.991	22.928.950
	Anlægsaktiver i alt	39.276.596	40.680.033
	Omsætningsaktiver: Varebeholdninger	28.371	25.698
	Omsætningsaktiver: Fysiske anlæg til salg	167.479	124.313
	Omsætningsaktiver: Tilgodehavender	465.945	974.445
	-herunder tilgodehavender hos staten	393.411	537.635
	-herunder kortfristede tilgodehavender i øvrigt	72.534	436.809
	Omsætningsaktiver: Værdipapirer (Pantebreve)	51.801	42.772
NOTE 7	Likvide beholdninger	7.423.273	7.173.101
	Omsætningsaktiver i alt	8.136.869	8.340.330
	AKTIVER I ALT	47.413.465	49.020.362
NOTE 8	Egenkapital	14.371.701	16.863.312
NOTE 9	Hensatte forpligtigelser	25.990.378	25.055.752
	Hensatte forpligtigelser	25.990.378	25.055.752
NOTE 10	Langfristet gæld	2.876.759	2.593.952
	Gæld vedr. finansielt leasede aktiviteter	407	108
	Langfristede gældsforpligtelser	2.877.167	2.594.060
	Nettogæld vedrørende fonds, legater, deposita	26.863	13.810
NOTE 11	Kassekredit (Repo)	-	1.004.171
	Kortfristet gæld til staten	1.667.027	1.148.612
	Skyldige feriepenge	189.224	207.346
	Kortfristet gæld i øvrigt	2.291.106	2.133.300
	Kortfristede gældsforpligtelser	4.147.357	4.493.429
	Gæld i alt	7.051.387	7.101.298
	PASSIVER I ALT	47.413.465	49.020.362

Finansieringsoversigt

	1.000 kr.	2012	2013
NOTE 7	Likvide beholdninger primo året	7.151.377	7.423.273
	Årets resultat	-235.733	693.857
	Lånoptagelse	-	-
	Finansforskydninger		
	Tilgodehavender hos staten	265.277	-134.683
	Kortfristede tilgodehavender i øvrigt	393.242	-410.985
	Langfristede tilgodehavender	-67.496	-461.568
NOTE 11	Kortfristet gæld til pengeinstitutter (repo-belåning af obligationer)	-	1.004.171
	Kortfristet gæld til staten	463.014	-519.861
	Kortfristet gæld i øvrigt	-494.938	-112.789
	Værdireguleringer af likvide aktiver	181.552	-49.543
	Andre reglueringer	8.694	-12.926
	Finansforskydninger i alt	749.345	-698.183
	Afdrag på gæld	-241.716	-245.846
NOTE 7	Likvide beholdninger ultimo året	7.423.273	7.173.101

Pengestrømsopgørelse

	1.000 kr.	2012	2013
	Resultat iflg. omkostningsbaseret regnskab	1.376.675	2.293.787
NOTE 3	Afskrivninger tilbageført	545.865	643.622
	Hensættelser tilbageført	203.250	190.812
	Betalte tjenestemandspensioner i året	-1.050.826	-1.075.426
NOTE 11	Kortfristede lån pengeinstitutter (Repo)	-	1.004.171
NOTE 12	Periodiseringer, øvrige finansforskydninger m.m.	729.429	-1.708.631
	Likviditet fra driften	1.804.392	1.348.335
NOTE 3	Køb af materielle anlægsaktiver	-1.338.264	-1.613.154
NOTE 3	Salg af anlægsaktiver	48.272	260.601
	Likviditet fra investeringsaktiviteter	-1.289.992	-1.352.553
	Afdrag på lån	-242.506	-245.954
	Optagelse af lån	-	-
	Likviditet fra finansiering	-242.506	-245.954
NOTE 7	Likviditet primo	7.151.377	7.423.273
NOTE 7	Likviditet ultimo	7.423.272	7.173.101
	Likviditetsændring i året	271.895	-250.172

Noter

Note 1. Indtægter fra skatter, tilskud og udligning

I.000 kr.	2012	2013
Kommunal indkomstskat	19.882.052	21.159.220
Selskabsskat	893.530	999.590
Anden skat på visse indkomster	101.690	148.734
Grundskyld	2.844.048	3.174.477
Anden skal på fast ejendom	870.212	1.069.036
Skatter i alt	24.591.532	26.551.057
Udligning og generelle tilskud	7.459.872	6.861.996
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	379.248	375.612
Kommunale bidrag til regionerne	-67.692	-69.756
Særlige tilskud	1.914.000	1.913.573
Refusion af købsmoms	-60.966	36.401*
Tilskud og udligning i alt	9.624.462	9.117.826
Skatter, tilskud og udligning i alt	34.215.994	35.668.883

*Refusionen i regnskab 2013 er positiv på grund af for stor betaling i 2012, som blev tilbagebetalt i 2013.

Note 2. Forsyningsvirksomhed

Området er omfattet af ”hvile i sig selv”-princippet, hvilket indebærer, at området over en årrække ikke må oppebære hverken overskud eller underskud.

Note 3. Anlægsnote

I.000 kr.	Grunde	Bygninger	Tekniske anlæg m.v.
Afskrivningstider (år)	Afskrives ikke	10-50	8-100
Kostpris pr. 1. januar 2013	5.252.254.317	11.129.108.031	907.503.067
Tilgang*	201.441.708	2.135.552.178	89.578.666
Afgang**	84.115.447	505.493.473	36.079.929
Overført	-4.848.400	295.923.881	0
Kostpris pr. 31. december 2013	5.364.732.178	13.055.090.618	961.001.804
Opskrivninger 1. januar 2013			
Årets opskrivninger			
Opskrivninger 31. december 2013			
Ned- og afskrivninger 1. januar 2013	1.635.990	2.632.474.195	489.063.730
Årets afskrivninger	0	371.054.794	89.586.115
Årets nedskrivninger	0	0	0
Af- og nedskrivninger afhændede aktiver	0	46.211.747	30.376.514
Ned- og afskrivninger 31. december 2013	1.635.990	2.957.317.242	552.748.802
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2013	5.363.096.188	10.097.773.376	408.253.002
Såfremt der ikke havde været opskrevet på aktiverne, havde den regnskabsmæssige værdi udgjort			
Saldo finans	5.363.096.188	10.097.773.376	407.983.000
Forskel***	0	0	-270.002

*Tilgang (anskaffelserne) på 3,3 mia. kr. dækker over:

- Køb af aktiver for 1,6 mia. kr.
- Flytning af aktiver fra igangværende til færdigopført og andre poster 1,7 mia.

**Afgange på 2,0 mia. kr dækker over:

- Salg af aktiver på 260 mill. kr.
- Flytning af aktiver på fra igangværende til færdigopført og andre poster 1,7 mia. kr.

***Følgende korrektioner er foretaget i Finansbogføringen, men ikke i Anlægmodulet pga. forskudt regnskabslukning:

- Korrektion på tekniske anlæg 0,3 mill. kr.
- På materielle anlægsaktiver er der nedskrevet 44 mill. kr; vedrørende brandsag på Sydhavnens skole.

Inventar m.v.	Materielle anlægsaktiver under udførelse m.v.	Immaterielle anlægsaktiver	Grunde og bygninger til videresalg	I alt
3-10	Afskrives ikke	3	Afskrives ikke	
799.874.116	2.452.690.688	158.086.272	195.383.500	20.894.899.992
118.329.001	712.447.727	50.989.075	0	3.308.338.354
36.274.638	1.266.050.037	3.643.605	58.385.500	1.990.042.628
0	-294.903.381	0	3.827.900	0
881.928.480	1.604.184.996	205.431.742	140.825.900	22.213.195.718
				0
				0
570.849.199	0	91.016.287	22.505.932	3.807.545.333
106.937.675	0	33.350.795	0	600.929.378
0	0	0	0	0
35.278.502	0	1.560.272	5.993.410	119.420.444
642.508.372	0	122.806.809	16.512.522	4.293.529.738
239.420.108	1.604.184.996	82.624.932	124.313.378	17.919.665.980
239.420.108	1.560.184.996	82.624.933	124.313.378	17.875.395.979
0	-44.000.000	1	0	-44.270.001

Note 4. Aktier og andelsbeviser

I.000 kr.	2012	2013
HOFOR P/S	7.110.270	7.759.935
Vores rens A/S (efterfølger Lynettefællesskabet)		1.432.153
Lynettefællesskabet I/S (indgår fra 2013 i Vores rens)	1.231.284	-
Metroselskabet I/S	151.332	818.669 *
CTR I/S	901.838	689.222
I/S Amagerforbrændning	587.262	607.504
I/S Vestforbrændning	160.009	163.328
Arena CPHX P/S	14.919	43.221
BY og Havn I/S	-1.787.912	-2.292.877 **
Andre selskaber (under 10 mio. kr. hver)	26.305	26.447
I alt	8.395.306	9.247.601

* Stigningen i Metroselskabets egenkapital skyldes tilbageførsel af nedskrivning på anlægsaktiver.

** Faldet skyldes hovedsageligt renteomkostninger og markedsværdikorrektion af gæld.

Note 5. Andre langfristede tilgodehavender

I.000 kr.	2011	2012	2013
Tilbagekøbsrettigheder	8.274.037	7.115.281	6.789.929
Deponeringer*	4.775.318	5.374.043	5.382.386
Landsbyggefonden**	-	-	-
Tilgodehavende vedr. Nordhavnsvej	466.667	466.667	466.667
Øvrige langfristede tilgodehavender	1.802.995	965.586	1.025.398
I alt	15.319.017	13.921.577	13.664.380

* Københavns Kommune har i 2008 besluttet årligt at indskyde egenkapital i Københavns Energi (nu: HOFOR) svarende til selskabets udgifter til renten og fra 2012 også garantiprovision på et lån, selskabet har optaget i Kommunekredit, og hvis provenu er anvendt til at afdrage kommunens tilgodehavende i selskabet. Kommunen har deponeret de modtagne obligationer, svarende til et beløb på 4.775 mio. kr.

** Den nominelle værdi af indskuddet beløber sig til 1.325.902.519 kr.

Årsagen til faldet af andre langfristede tilgodehavender skyldes hovedsageligt et fald på 325 mio. kr. vedr. den årlige regulering af værdien af tilbagekøbsrettigheder, på grund af tilbagekøb samt fald i beregningsgrundlaget for de udenbys almene boliger (ejendomsvurderingerne) heri modregnet stigning pga. nyt beregningsår.

Indskud i Landsbyggefonden skal, jf. budget- og regnskabssystemet ultimo regnskabsåret nulstilles i kommunens balance. Kommunen anser dog indskuddet som et reelt tilgodehavende og vil fortsat forfølge opkrævningen af fordringen mod Landsbyggefonden i henhold til lovens bestemmelser.

Note 6. Tilskudsdeklarationer

Københavns Kommune har ud over de bogførte tilgodehavender på balancen retten til at modtage gevinsten ved salg af 28 ejendomme med tilskudsdeklarationer, der indeholder 2.956 lejligheder. De 22 ejendomme er ejet af andelsboligforeninger, mens de øvrige 6 er private udlejningsejendomme. Det er ikke muligt at opgøre værdien heraf, men der er siden 1998 blevet indbetalt ca. 63 mio. kr., der dog alene må anvendes til boligsociale formål.

Note 7. Likviditet

1.000 kr.	2012	2013
Kontante beholdninger	3.693	3.659
Indskud i pengeinstitutter m.v.	-1.253.509	-1.438.624
Investerings- og placeringsforeninger	6.101.066	6.296.230
Realkreditobligationer	1.918.854	1.741.487
Kommunekreditobligationer	653.169	570.349
Likvide aktiver i alt	7.423.273	7.173.101

Note 8. Egenkapital

Egenkapital 2013, 1.000 kr.

Egenkapital primo 2013	14.371.701
+ Årets resultat i det omkostningsbaserede regnskab	2.293.787
Direkte posteringer på balancen med modpost på:	
Likvide aktiver	-49.543
Tilgodehavender hos staten*	9.541
Kortfristede tilgodehavende i øvrigt	-46.710
Langfristede tilgodehavender	124.502
Udlæg vedr. forsyningsvirksomhed mv.	-23.138
Passiver tilhørende fonds, legater m.v.	127
Passiver vedrørende beløb til opkrævning eller udbetaling for andre	0
Kortfristet gæld til staten*	-1.446
Kortfristet gæld i øvrigt	26.895
Langfristet gæld	37.153
Materielle anlægsaktiver	59.856
Immaterielle anlægsaktiver	10.209
Varebeholdninger	-1.281
Fysiske anlæg til salg	9.226
Hensatte forpligtelser, herunder tjenestemandspensioner	42.432
= Direkte postering på balance i alt	197.824
Egenkapital ultimo 2013	16.863.312

* På grund af fejlopsætning af kontostrukturen er der foretaget korrektion af disse saldi.

Note 9. Hensatte forpligtelser

Kommunens hensatte forpligtelser på 25.056 mio. kr. udgøres af:

- Hensættelser til tjenestemandspensioner på 24.774 mio. kr.
- Hensættelser til arbejdsskader på 254 mio. kr.
- Øvrige hensættelser på 28 mio. kr.

Note 10. Langfristet gæld

I.000 kr.	2012	2013
Kommunekredit	2.324.412	2.093.394
Langfristet gæld vedrørende ældreboliger	268.114	262.518
Realkredit	161.761	156.940
Selvejende institutioner med overenskomst	108.217	67.596
Anden gæld	14.662	13.613
Langfristet gæld i alt	2.877.167	2.594.060

Note 11. Repo

Posten "Kassekredit" er ikke et udtryk for kommunens egentlige kassekredit, da denne er indregnet med negativt fortegn under posten "Likvide beholdninger".

Posten "Kassekredit" på 1.004 mio. kr. skyldes, at kommunen har foretaget Repo-belåning af realkreditobligationer for at sikre tilstrækkelig likviditet til betalinger henover årsskiftet. Repo-belåning skal i henhold til Budget- og Regnskabssystem for kommuner indregnes på balancen som en kassekredit.

Note 12. Specifikation af øvrige finansforskydninger

I.000 kr.	2013
Forskydninger i hensættelser til åremålsansatte	-7.580
Betalte leasingydelse	-111
Beregnete leasingrenter	3
Lagerforskydninger	1.392
Direkte posteringer på likvide aktiver	-49.543
Korrektion vedr. leasinggæld	108
Korrektion vedr. Donationer	-88
Forskydninger i tilgodehavender hos staten	-134.683
Forskydninger i kortfristet gæld til staten	-519.861
Forskydninger i langfristede tilgodehavender	-461.568
Forskydninger i kortfristede tilgodehavender i øvrigt	-410.985
Forskydninger i kortfristet gæld i øvrigt	-112.789
Øvrige forskydninger i gæld og tilgodehavender	-12.926
I alt	-1.708.631

Note 13. Oversigt over uforbrugte overførte driftsbevillinger 2013-2014

1.000 kr.	2013/14
Børne- og Ungdomsudvalget	61.264
Socialudvalget	10.384
Sundheds- og Omsorgsudvalget	9.405
Teknik- og Miljøudvalget	946
Revisionen	-287
Borgerrådgiveren	-289
Økonomiudvalget	-1.380
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	-2.186
Kultur- og Fritidsudvalget	-2.580
I alt	75.277

Note 14. Københavns Kommunes regnskabspraksis

Københavns Kommune aflægger regnskab i henhold til gældende lovgivning og inden for retningslinjerne fastlagt af Økonomi- og Indenrigsministeriet i Budget- og Regnskabs-system for kommuner.

Udgiftsregnskabet

Regnskabet aflægges som et totalregnskab, der omfatter alle indtægter og udgifter samt forskydninger i de finansielle balanceposter. Samtlige udgifter finansieres af samtlige indtægter.

Generelt anvender Københavns Kommune transaktionstidspunktet som grundlag for registrering af indtægter og udgifter. I resultatopgørelsen indregnes indtægter i indtjeningsåret. Forudsætningen er dog, at indtægten kan opgøres pålideligt. Ligeledes indregnes alle udgifter, der vedrører året, hvis udgifterne er faktureret eller på anden vis kan dokumenteres pålideligt.

I øvrigt følges Økonomi- og Indenrigsministeriets særlige regler for kontering og regnskabsaflæggelse.

Værdipapirer og kapitalandele

Børsnoterede obligationer, investeringsbeviser og aktier måles til dagsværdi (kursværdi) på balancedagen. Ikke-børsnoterede kapitalandele/værdipapirer måles til andel af indre værdi i henhold til senest godkendte årsrapport for pågældende selskab.

Værdiregulering af værdipapirer sker via egenkapitalen. Realiserede tab og gevinster opgøres som forskellen mellem salgssum og bogført værdi pr. seneste 1. januar og registreres via resultatopgørelsen.

Tilgodehavender

Tilgodehavender opgøres som udgangspunkt til kostpris, dvs. til nominal værdi og værdireguleres ikke i det udgiftsbaserede regnskab. Der foretages nedskrivninger, når der er konstaterbare tab, dvs. beløbet er uerholdeligt. Desuden nedskrives tilgodehavender, som med overvejende sandsynlighed er forældede.

Værdien af Københavns Kommunes langfristede tilgodehavende vedrørende tilbagekøbsrettigheder er opgjort ud fra summen af de

aktuelle frikøbsbeløb for hver enkelt ejendom på balancedagen. Frikøbsbeløbet beregnes ved tilbagediskontering med en realrente på 3 pct. p.a. af kommunens forventede provenu ved tilbagekøbet - opgjort som forskellen mellem den seneste offentlige ejendomsvurdering fratrukket det tinglyste tilbagekøbsbeløb.

Finansielle gældsforpligtelser

Finansielle gældsposter indregnes til nominel restgæld.

Eventualrettigheder- og forpligtelser

Eventualrettigheder- og forpligtelser, herunder afgivne garantier, indregnes ikke i balancen, men anføres i en oversigt over eventualrettigheder- og forpligtelser i årsregnskabet.

Væsentlige finansielle forpligtelser i forbindelse med lejeaftaler eller operationel leasing anføres ligeledes i en oversigt over eventualrettigheder- og forpligtelser i årsregnskabet.

Omkostningsregnskabet

Københavns Kommune udarbejder frivilligt et omkostningsbaseret driftsregnskab, som udover alle indtægter, udgifter samt balanceforskydninger indeholder beregnede omkostninger, f.eks. bevægelser på de ikke-finansielle aktiver samt hensættelser.

Generelt for anlægsaktiver

Københavns Kommune indregner kun aktiver, som indgår i den kommunale serviceproduktion og har en kostpris på over 100.000 kr.

Ved nybygning, tilbygning eller væsentlig modernisering aktiveres aktiver som enkeltvis er under den fastsatte aktiveringsgrænse på 100.000 kr. som samlede anskaffelser, hvis de enten er identiske eller har samme funktion/formål.

Ikke-operative aktiver aktiveres ikke, dette gælder f.eks.:

- Parker, strande m.v.
- Kunstværker, historiske samlinger m.v.
- Veje og anden infrastruktur. (Derimod aktiveres parkeringspladser, der alene er forudsat anvendt til parkeringsformål. Disse indgår ikke som en del af den egent-

lige kørebane, som eksempel ved kantstensparkering uden afmærkning, men er særskilt adskilt herfra og tjener alene et parkeringsformål, herunder afmærkede parkeringspladser på gadeplan, skråparkeringspladser på gadeplan, parkeringslommer, afgrænsede parkeringsarealer (parkeringspladser) og parkeringshuse og -kældre. Desuden aktiveres tekniske installationer i tilknytning hertil, som fx parkeringsautomater o.l.)

Afskrivningsgrundlag m.v.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Negative restværdier - hvilket f.eks. er udgifter til bortskaffelse/reetablering - skal kun registreres i anlægskartoteket som en note.

Med hensyn til kostpris er der nedenstående tilføjelsesberetning 2008

- Aalborg Kommune Side 3
- Grunde og bygninger anskaffet før den 1. januar 1999 værdiansættes til seneste offentlige vurdering før januar 2004. Disse afskrives over den fulde afskrivningsperiode fra 1. januar 2004.

Der foretages ikke afskrivning på følgende aktiver:

- Aktiver under udførelse
- Grunde
- Grunde og bygninger bestemt til videresalg. Disse skal fremgå af en særskilt regnskabspost under omsætningsaktiver, når der foreligger en politisk beslutning om, at de pågældende grunde og bygninger skal sælges, og ikke længere indgår i den kommunale serviceproduktion.

Forbedring og vedligeholdelse

Forbedringsudgifter sidestilles med anskaffelser, mens vedligeholdelsesudgifter anses som driftsudgifter. Forbedringsudgifter i form af renoveringer, tilbygninger og udvidelser registreres sammen med det oprindelige aktiv eller opføres særskilt i anlægskartoteket.

Afskrivninger

Der foretages lineære afskrivninger baseret på Økonomi- og Indenrigsministeriets vurdering af aktivernes forventede maksimale restlevetid:

- Administrationsbygninger, beboelsesejendomme m.m. 50 år.
- Øvrige bygninger (skoler, daginstitutioner m.m.) 30 år.
- Transmissions- og ledningsanlæg 75 - 100 år.
- Tekniske anlæg i øvrigt 20 - 50 år.
- Maskiner, specialudstyr, transportmidler, P-anlæg og P-pladser 15 år.
- Inventar, herunder computere, IT- og Av-udstyr 3 - 10 år.
- Investeringer til indretning i lejede lokaler samt installationer i disse skal afskrives over lejeaftalens varighedsperiode, dog max. 10 år.
- Forudbetalt leje / deposita klassificeres som et omsætningsaktiv, som der ikke afskrives på.
- Immaterielle aktiver maksimalt 10 år. Levetid fastsættes efter konkret vurdering af det enkelte aktiv.

I øvrigt anvendes de af Økonomi- og Indenrigsministeriet og KL udmeldte vejledende levetider for specifikke aktiver.

Op- og nedskrivninger

Opskrivninger foretages som udgangspunkt ikke.

Derimod foretages der nedskrivninger, når der indtræffer en objektiv konstaterbar hændelse, der resulterer i en varig forringelse i kvalitet, kapacitet eller fremtidig økonomisk nytte af aktivet.

Finansielt leasede aktiver

Leasing af aktiver af finansielle årsager, hvor hovedstolen udgør mindst 100.000 kr., optages både som et anlægsaktiv og som en finansiell forpligtelse.

Indregning og måling sker efter de af Økonomi- og Indenrigsministeriet udmeldte retningslinjer, herunder beregning af nutidsværdi for anlægget og kapitaliseret restforpligtelse.

Varebeholdninger

Der sker registrering af varebeholdninger, når værdien overstiger 1 mio. kr. Herudover indregnes varebeholdninger, hvis der årligt sker væsentlige forskydninger i lagerstørrelsen, og lagerets værdi overstiger 100.000 kr.

Grunde og bygninger til videresalg

Grunde og bygninger til videresalg indregnes til kostpris – akkumulerede afskrivninger. Eventuelle differencer mellem bogført værdi og realiseret salgspris indregnes som gevinst/tab under Økonomiforvaltningen i resultatopgørelsen.

Tilgodehavender

Tilgodehavender opgøres som udgangspunkt til kostpris. Dog foretages der nedskrivning til nettorealisationsværdien, hvis der er risiko for tab efter foretagne hensættelser i driftsregnskabet. Nedskrivningen foretages med modpost på egenkapitalen ud fra en vurdering af de enkelte debitorforhold og/eller statistisk forventelige tab.

Tjenestemandspensionsforpligtelser

Kommunens nettoforpligtelser til tjenestemandspensioner er opgjort i henhold til Økonomi- og Indenrigsministeriets regelsæt i Budget- og Regnskabssystem for kommuner.

Kravet heri er, at der minimum hvert 5. år foretages en aktuarberegning. Der blev senest foretaget en beregning i 2012. I den mellemliggende periode foretages der korrektioner af forpligtelser som følge af optjening af ret til pension (20,3 % af årets pensionsberettigede løn) og udbetaling af pension.

Gæld vedr. feriepenge

Feriepengegælden optages i henhold til Budget- og Regnskabssystem for kommuner ikke i det omkostningsbaserede regnskab.

Ændring i anvendt regnskabspraksis

Anvendt regnskabspraksis har ikke ændret siden 2012.

KØBENHAVNS KOMMUNE

Rådhuset
1599 København V
Telefon 3366 1418
www.kk.dk